

PAVERGOTOS TAUTOS REIKALAUJA LAISVĖS

ALŽIRO ĮVYKIAI GALI PAKENKTI AFRIKOS - AZIJOS KONFERENCIJAI

ALŽIRAS. — Prezidento Ben Bellos nuvertimas plačiai komentuojamas viso pasaulio spaudoje. Alžiro gatvėse įvyko kelios studentų demonstracijos prieš naują karinę valdžią. Komunistinė Kinija greit pareiškė "totalinį ir besąlyginį pritarimą Alžiro revoliucijai ir paramą karinei tarybai". Už kelių dienų Alžiran atvyksta Kinijos premjeras Chou En Lai, kuris šiuo metu yra Egipte. Amerika dar svarsto ar pripažinti naująją Alžiro valdžią. Galvojama, kad Amerika pripažins karinę tarybą po to, kai pripažinimą pareiškės Prancūzija.

Egiptas, sužinojęs apie valdžios pasikeitimą, tuoj pasiuntė į Alžirą savo viceprez. Amerą. Jį aerodrome pasitiko naujosios valdžios galva ir gynybos ministras Boumedienne, palydimas daugelio ministrų. Jų tarpe buvo nemažai kariškių, kuriuos anksčiau Ben Bella buvo pašalinęs iš aukštųjų valdžios postų. Oficialiai dar nėra paskelbtas naujosios vyriausybės sąstatas, tačiau spėjama, kad svarbias ministrių vietas gaus eilė kariškių.

Paleido politinius kalinius

Alžiro radijas pranešė, kad Alžiro civilinių grupių pritarimą Ben Bellos nuvertimui. Profesionali grupė, darbininkų federacija, moslemų religiniai vadai paskelbė pritarimą naujai valdžiai. Tuo tarpu visi didesni žmonių susibūrimai miestuose yra uždrausti. Turėjusios įvykti futbolo rungtynės tarp Brazilijos ir Alžiro buvo atidėtos. Iš kalėjimų buvo paleisti politiniai kaliniai, kurie buvo nubausti Ben Bellos valdymo metu.

Naujas Alžiro valdytojas pulkininkas Boumedienne yra laikomas geru organizatoriumi ir patyrusiu kariu. Jo kariuomenė yra gerai organizuota, patyrusių karių su Prancūzija karinių vadovaujama. Ben Bella ne kartą bandė atsikratyti kariuomenės įtakos ir paties kariuomenės vado Boumedienne, tačiau jam tie bandymai nepavyko. Pats perversmas buvo įvykdytas labai tiksliai ir su nedidele kariuomenės jėgomis. Alžiro miestas buvo užimtas su 20 tankų ir 1,000 karių.

Konferencija įvyks

Naujoji Alžiro valdžia pabrėžia savo pranešimuose, kad birželio 29-tą numatyta Afrikos - Azijos tautų konferencija įvyks, kaip planuota. Ši ketvirtadienį turi suvažiuoti užsienio reikalų ministeriai konferencijos paruošiamiesiems darbams. Čia bus nutartas ir Sovietų Sąjungos likimas. Kinija ir kelios kitos šalys nenori, kad sovietams būtų leista toje konferencijoje dalyvauti. Nors sovietai valdo milžiniškus Azijos plotus, jie nesą Azijos tauta ir jai šioje konferencijoje nevieta.

Ben Bellos nuvertimas buvo sutiktas džiaugsmingai Tshombės valdomam Kongoje, Burma, Indija, Turkija, Japonija, Japonija, Filipinai svarsto ar dabar, po Ben Bellos nuvertimo, apsiimti dalyvauti tarptautinėje konferencijoje. Kubos spauda pasisako už Ben Bellą. Egipto spauda laikosi santūriai, nors Nasserio partijos laikraštis išreiškė abejotumą ar Ben Bella galėjo būti išdavikas, kaip tvirtina naujoji Alžiro valdžia. Sovietai dar nepripažino naujosios valdžios. Šiuo metu ten lankosi prezidentas Humphrey.

Viceprezidentas Humphrey vengė savo atsakymuose sudaryti įspūdį, kad pasikalbėjime su de Gaulle buvo svarstomi rimti politikos klausimai. Astronautai White ir McDivitt pasirodė Prancūzijos televizijos programoje. Jie aplankė žymesnes miesto vietas ir visur prancūzų buvo šiltai sutikti.

IS VISO PASAULIO

ALŽIRAS. — Indija, Kinija, Sirija ir Indonezija jau pripažino naująją Alžiro karinę valdžią.

WASHINGTONAS. — Šią savaitę Amerikos senatė laukiama sunkios kovos dėl pasiūlyto medicare įstatymo projekto. Senato finansų komitetas pasiūlė pakeitimų tame projekte, kurie nepatinka administracijai.

LONDONAS. — Britų mokslininkas pareiškė, kad mėnulio paviršiuje gali būti daug deimantų. Galimas daiktas, kad pirmieji astronautai nusileidę mėnulyje turės iki kelių braildyti juoduose deimantuose, kurie labai reikalingi pramonei, bet nevertinami papuošalams gaminti.

SYDNEJUS. — Kaikuriose Australijos provincijose siaučia tokie didelė sausra, kad ūkininkai yra priversti išpauti savo galvijus dėl vandens stokos. Daug avių ir galvijų jau išgašė. Vandens stoka kenčia ir laukiniai gyvuliai — kenguros ir emus paukščiai.

VIENA. — Nedideliame čekoslovakų mieste Moravska Ostrava buvo surasti slapti nacių laikų dokumentai, kurie nušviečia, kaip naciai naikino čigonus. Tūkstančiai čigonų buvo kartu su žydais siunčiami į mirties stovyklas. Dokumentai buvo perduoti Vakarų Vokietijos tardymo ir baudmių centrinei įstaigai.

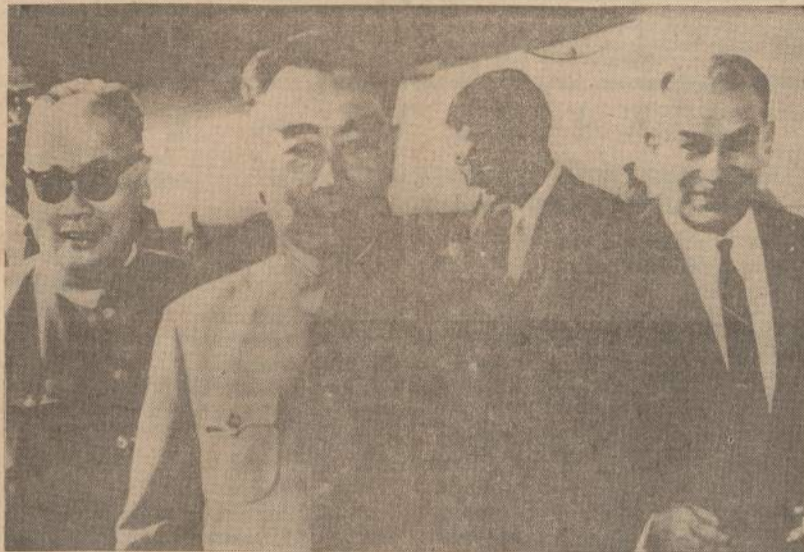
JERUZALĖ. — Izraelyje buvo atidaryta didelė medicinos mokykla, kurią pastatė Amerikos žydų moterų organizacija Hadassah. Mokykla kainavo 8.5 milijonus dolerių. Atidarydamas naują daktarų mokyklą, premjeras Eshkol pareiškė, kad Izraelis turi proporcingai didžiausią pasaulyje daktarų skaičių, tačiau jų dar daug trūksta provincijos kaimuose.

Humphrey Paryžiuje

PARYŽIUS. — Viceprezidentas Humphrey sekmadienį aplankė prezidentą de Gaulle, su kuriuo turėjo valandą ir 15 minučių pasikalbėjimą. Amerikos ambasada atsisakė pranešti apie ką buvo kalbėta. Pats Humphrey, paklaustas korespondentų, ar jis dabar geriau supranta Prancūzijos politiką, atsakė, kad: "mūsų santykiai visada buvo geri. Niekada nėra sunku suprasti draugą".

Viceprezidentas Humphrey vengė savo atsakymuose sudaryti įspūdį, kad pasikalbėjime su de Gaulle buvo svarstomi rimti politikos klausimai.

Astronautai White ir McDivitt pasirodė Prancūzijos televizijos programoje. Jie aplankė žymesnes miesto vietas ir visur prancūzų buvo šiltai sutikti.

Komunistinės Kinijos premjeras Chou Enlai atskrido į Kairą, kad galėtų išsikabinti su Naseriu apie Alžirijoje planuotą Afrikos ir Azijos tautų konferenciją. Pavarius Ben Bella nuo valdžios, atrodo, kad planuojamai konferencijai nebus vietos. Bet naujas Alžirijos premjeras Boumedienne pareiškė, kad jis nesipriešins konferencijai. Jeigu atstovai nori suvažiuoti į Alžiriją, jie gaus reikalingus leidimus.

MIRĖ BERNARDAS BARUCHAS - JAV PREZIDENTŲ PATARĖJAS IR DRAUGAS

NEW YORKAS. — Sekmadienį vakare mirė plačiai žinomas Amerikos finansininkas, filantropas ir Amerikos prezidentų patarėjas Bernard Baruchas. Jis mirė širdies liga turėdamas 94 metus amžiaus. Barucho ilgas gyvenimas prasidėjo Camden miestelyje, Pietinėje Karolinoje. Jis gimė žydų šeimoje. Tėvas buvo gimęs Vokietijoje, o motina ispanų-portugalų kilmės žydė. Iš Camden Baruchų šeima persikėlė į New Yorką, kai Bernardas turėjo 11 metų. Tuo metu šeima buvo neturtinga. Spekuliacijomis akcijų biržoje Baruchas pradėjo turtėti ir sulaukė 30 metų jis jau buvo milijonierius.

Bernardas Baruchas buvo daugelio žymių politikų Amerikoje ir užsienyje draugas. Vidaus politikoje jis buvo laikomas demokratu, įmokėjęs į demokratų partijos idėjas nemažą sumą pinigų. Jis daug aukojo medicinos tyrinėjimams, universitetams ir kovai prieš skurdą. Nemažas sumas Baruchas paskyrė savo gimtojo miestelio Camden, S. C. reikalams. Kada ten sudėgė ligoninė, jis pastatė naują savo pinigais. Buvęs Pietinės Karolinos gubernatorius James Byrnes buvo senas Barucho draugas. Jis buvo šalia Barucho ir jam mirštant.

Daug kartų Baruchui buvo siūloma kandidatuoti į kurį nors vyriausybės postą. Prezidentas Wilsonas ir vėliau prezidentas Rooseveltas norėjo jį įtraukti į savo vyriausybės, tačiau Baruchas nesutiko. Jis dažniausiai atlikdavo jam pavestą vienkartinį darbą ir vėl pasitraukdavo. Pirmojo pasaulinio karo metu Baruchas vadovavo karo pramonės tarybai, vėliau jis buvo patarėju Versalio sutarties Amerikos taikos komisijoje. Vėlesniais laikais jis buvo Amerikos atstovas Jungtinių Tautų atominės energijos komisijoje. Barucho įtaka Amerikos politiniame gyvenime buvo didelė Harding, Coolidge ir Hooverio prezidentavimo laikais. Jo patarimo klausdavo ir užsienio valstybininkai. Britanijos premjeras Churchillis visada aplankydavo Baruchą ir buvo geras jo draugas.

Prezidentas Rooseveltas buvo Barucho draugas. Barucho patarimai prisidėjo kovojant su Amerikos ekonominės krizės padariniais.

Viceprezidentas Humphrey, sužinojęs apie Barucho mirtį, pareiškė, kad "Amerika neteko didelio vyro, prezidentų patarėjo, visų gerbiamo šio šimtmečio valstybininko".

Šiaurės Vietname vėl nukrito MIG-17

SAIGONAS. — Sekmadienį keturi senoviški Amerikos karo lėktuvai A-1H-Skyrider susitiko virš Šiaurės Vietnamo du komunistų MIG-17. Nors komunistų lėktuvai buvo daug greitesni ir geriau ginkluoti, amerikiečių pilotams pavyko vieną Migą numušti 20 mm patrankėlės šūviais. Migas degdamas nukrito, o laivyno lėktuvai laimingai grįžo į savo lėktuvnešį.

Sunkusis Amerikos laivyno kreiseris "Oklahoma City" apšaudė savo artilerijos sviediniais įtariamą komunistų koncentracijos vietą 120 mylių į pietus nuo Da Nang bazės. Čia vėliau žvalgybos lėktuvai matė sugriautus komunistų gyvenamuosius namus ir sandėlius.

Karo lėktuvai bombardavo kelis šiaurės Vietname. Bombos sunaikino nemažą žibalo sandėlį Vinh Son apylinkėse, 150 mylių nuo Hanoi.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Komunistinė Kinija ir šiaurės Vietnamas atmetė britų commonwealtha pasiūlymą tarpininkauti Vietname. Hanoi radijas sako, kad komisija esanti prezidento Johnsono intrigų vaisius, o britų premjeras Wilsonas esąs Amerikos įrankis.

◆ Prancūzijos parlamento premjeras Pompidou pareiškė, kad Prancūzija neatsuks nugaros Amerikai, tačiau sieks stiprinti savo karines jėgas, kad nereiktų priklausyti nuo kitų valstybių. Prancūzijos nusitartyms dėl Pietų Vietnamo ir Dominikonų įvykių esąs pagrįstas Prancūzijos tradicijomis kovoti už laisvo apsisprendimo teisę.

◆ Thailandijos valdžia pasiuntė kariuomenę prie Kambodijos sienos, kur įvyko susišaudymas tarp abiejų kraštų pasienio sargybinių. Ten žuvė 11 Kambodijos karių ir 1 thailandietis.

◆ Londone 13-kos Azijos ir Afrikos valstybių vadai, kurie dalyvauja britų commonwealtho konferencijoje pareiškė pageidavimą, kad Alžiro konferencija būtų atidėta, nes šiuo metu ten esanti nepastovi padėtis.

◆ Britanijos užsienio reikalų ministerija pareiškė, kad Britanija pripažįsta naująją Alžiro vyriausybę.

◆ Mississippi įvyko demonstracijos, prisimenant pernai nužudytus tris civilių teisių veikėjus — du baltuosius ir vieną negra.

◆ Šiaurės Vietname vakar vėl buvo bombarduojami kariniai komunistų taikiniai. Sudaužyti buvo žibalo sandėliai, keli upių laivai, karavinių rajonas ir eilė tiltų.

Kinijos Chou En lai propaganda Egipte

KAIRAS. — Kinijos premjeras Chou En lai pakeliui į Alžiro konferenciją sustojo Egipte, kur jis kelis kartus tarėsi su Naseriu. Jis savo kalboje kaltino Ameriką, kuri vedanti dominavimo, kišimosi į kitų reikalus, agresyvią politiką. Amerika esą kišasi į arabų-Izraelio santykius ir prikaltėjusi Vakarų Vokietiją kartu su Izraeliu

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SEIMAS PRIMENA PASAULIUI BALTIJOS VALSTYBES

Ryšium su Sovietų Sąjungos agresijos prieš Baltijos valstybes ir su Baltijos valstybių laisvės kovų 25-rių metų sukaktim, Pavergtųjų Tautų Seimas birželio 17 išsiuntinėjo Jungtinių Tautų nariams, laisvojo pasaulio vyriausybėms ir spaudai tokio turinio pareiškimą:

Siūlo likviduoti sovietų kolonijas

Tarptautinė Žmogaus Teisių Lyga yra Jungtinių Tautų patarėjas ir tuo titulu yra pasiūlysi Jungtinių Tautų kolonializmui likviduoti komisijai pradėti Sovietų Sąjungos kolonializmo bylą. Birželio mėn. 16 d. Lyga suurošė Jungtinių Tautų pilnates pirmininkui, Filipinų, Ganos, Indijos, Liberijos ambasadoriams prie JT ir JT pasekretorių priėmimą. Jame kaip Lygos vadovybės vienas narių dalyvaavo ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas ir turėjo progą priėmimo dalyvius supažindinti su Lietuvos padėtimi. Įdomus faktas, kad jie pasirodė gana gerai su Lietuvos byla susipažinę, neišskiriant nė pastarųjų New York Times ir New York Herald Tribune pasisakymų dėl Baltijos valstybių.

Prieš keletą dienų LLK pirmininkas Sidzikauskas buvo susitikęs su Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijos Pirmininku Chilles Ambasadoriumi prie JT ir jam taip pat išdėstė Baltijos valstybių bylą. (E)

Baltijos valstybių byla, lygiai kaip ir kitų sovietų pavergtųjų tautų bylos, tėra dalis antrojo pasaulinio karo neišspręstų klausimų, reikalaujančių skubaus sprendimo sutinkamai su per karą ir po karo Sovietų Sąjungos ir Vakarų galybių padarytais pažadais bei iškilmingais įsipareigojimais, o taip pat sutinkamai su Jungtinių Tautų nuostatais ir visuotiniai pripažinta apsisprendimo teise. Todėl Estijos, Latvijos ir Lietuvos byla priklauso tarptautinių konferencijų ir Jungtinių Tautų darbotvarkėi.

Daktarai planuoja sutikti "medicare"

NEW YORKAS. — Amerikos medicinos draugija suvažiavo aptarti savo reikalą. Naujasis draugijos prezidentas dr. James Appel savo kalboje nurodė, kad nėra abejonių, kad kongresas neužilgo priims "medicare" įstatymą, kuris teiks pensininkams nemokamą gydymą. Jo nuomone, daktarai turėtų dalyvauti su savo patarimais ir pasiūlymais to įstatymo įgyvendinime, tačiau būtų neetiška daktarams tą įstatymą boikotuoti, streikuoti ar sabotuoti.

Dr. Appel pareiškė, kad opozicija "medicare" įstatymui turi remtis protu, logika ir švietimu. Daktarai turėtų išnaudoti demokratijoje vartojamas teises ir parlamentarines procedūras kelius.

Buvęs daktarų draugijos prezidentas Donovan Ward pareiškė, kad dar esą per anksti kalbėti apie "medicare" įvedimą. Įstatymas iš kongreso gali išeiti žymiai kitoks, negu administracijos pasiūlytas.

Dauguma suvažiavusių daktarų yra prieš įstatymo boikotavimą, tačiau atsiranda ir tokių, kurie siūlo daktarams skelbti "medicare" streiką ir boikotą.

MASKVA. — Jugoslavijos prezidentas Tito lankėsi Gudijoje, kur Minsko komunistų vadai jam surengė karališką priėmimą.

provokuoti Egiptą ir kitas arabų valstybes.

Kinų premjero žodžiais, Amerika elgesys grasina pasaulio taikai ir yra nepriimtinas Afrikos, Azijos ir Pietų Amerikos žmonėms.

Prieš 25-rius metus, 1940 birželio 15-17, sovietų kariuomenė įsiveržė į Estiją, Latviją ir Lietuvą. Tuo veiksmu Sovietų Sąjunga, vykdydama Molotovo-Ribbentropo slaptąjį susitarimą pasidalinti Baltijos valstybes ir Lenkiją, sulaužė su trim Baltijos kraštais savo pasirašytąsias taikos ir nepuolimo sutartis. Buvusios laisvos ir klestinčios Baltijos valstybės buvo prievarta įjungtos į kolonijinę sovietų imperiją.

Kaip ir vadinamuose satelitinuose kraštuose, sovietiniams prispaudėjams bei Maskvos statytiniams nepavyko palaužti pavergtųjų estų, latvių ir lietuvių pasipriešinimo dvasios. Viešais sukilimais ir partizanine kova praėjusiam dešimtmetyje ir pasyvia rezistencija šiandien Baltijos tautos savo kovą už laisvę tebetęsia.

Baltijos valstybių byla, lygiai kaip ir kitų sovietų pavergtųjų tautų bylos, tėra dalis antrojo pasaulinio karo neišspręstų klausimų, reikalaujančių skubaus sprendimo sutinkamai su per karą ir po karo Sovietų Sąjungos ir Vakarų galybių padarytais pažadais bei iškilmingais įsipareigojimais, o taip pat sutinkamai su Jungtinių Tautų nuostatais ir visuotiniai pripažinta apsisprendimo teise. Todėl Estijos, Latvijos ir Lietuvos byla priklauso tarptautinių konferencijų ir Jungtinių Tautų darbotvarkėi.

Betarpiška laisvojo pasaulio politinė ir diplomatinė parama pavergtosioms Baltijos tautoms yra ypač skubi šiandieną dėl nesiliaujančio rusinimo bei sovietinimo. Baltijos kraštams yra paneigtos net išviršinės apraiškos nepriklausomybės, o sovietų okupacinė valdžia skubina kolonizavimo vyksmą.

Komunistinės prispaudos dešimtmečiai Rytų ir Vidurio Europoje išugdė naują pavergtųjų tautų solidarumo dvasią. Estai, latviai ir lietuviai savo kovoje šiandien nevienu. Jie turi Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos ir Vengrijos simpatijas, supratimą ir moralinę paramą. Pavergtųjų Europos tautų valios ir siekių vienybė yra galinga jėga keltyje į laisvą Europą, apsijungusių savo natūraliose ribose — Europą, kuri neįsivažduojama be laisvos Estijos, Latvijos ir Lietuvos. (E)

Paskelbė streiką

SANTO DOMINGO. — Dominikonų darbininkų unijų vadai vakar paskelbė generalinį streiką, norėdami paremti sukilėlius ir jų reikalaujama 1963 metų konstitucijos atstatymu. Streikas šaukiamas 72- valandoms ir yra vadinamas "patriotiniu" streiku. Karinės valdžios vadas Imbert pareiškė, kad policija kovos su netvarka ir uždraudė streiką organizuoti. Bijodama, kad streikas gali išplėsti sukilėlių įtaką į visą respubliką, nors šiuo metu sukilėlių tevaldo mažą Santo Domingo miesto dalį.

Prezidentų, karalių ir finansų ministrų patarėjas Bernard Baruch, sulaukęs 94 metų amžiaus, praėjus sekmadienį mirė savo namuose.

BROOKLYN, N. Y.

SOCIALDEMOKRATŲ SUSIRINKIMAI

Birželio 5 d. įvyko Amerikos lietuvių socialdemokratų centro komiteto narių posėdis. Buvo aptarti įvairūs dienos bėgamieji reikalai. Tarp kitų klausimų susirūpinta mirusio St. Kairio pelenų palaidojimo vieta, o taip pat jo mirties metinių paminėjimu. Norima iš pagrindų tuo reikalu išsiaiškinti, su kitais pasitarti ir todėl šį kartą jokio sprendimo nepadaryta. Atidėta kitam posėdžiui.

Socialdemokratų bendramintis, V. Vokietijoj gyvenęs, Darbininkų Balso bendradarbis J. Petratis laišku ALSS atstovų suvažiavime išskėlė klausimą, ar nevertėtų susaukti įvairiose nūdien valstybėse gyvenančių lietuvių socialdemokratų išrinktus atstovus pasitarti ir veikimo galres nustatyti dėl Lietuvos gyventojų kovų atstatyti valstybės nepriklausomybę. Tas klausimas buvo pavestas Centro komitetui aptarti. Sumanymas vertingas, bet šiuo metu dėl nuotolių ir lėšų stokos tenka jis atidėti ir vėliau persvarstyti, jei tokios suvažiavimo galimybes atsirastų. Dabar tuo klausimu ALSS CK nariai tik nuomonėmis pasidalino ir visų pripažintais tas reikalas svarstyti nutašė.

Taip pat buvo prisiminta ir Amerikos Lietuvių Susivienijimo reikalai. Pasidalinta apie ALSS turimomis žiniomis ir nutarta rudenį grįžti prie to klausimo.

Netiesioginiai buvo paliesta ir Lietuvių Bendruomenės padėtis. Tuo klausimu jokio nutarimo nepadaryta.

Birželio 10 d. adv. St. Bredžio patalpose įvyko Brooklyno kuopos narių eilinis susirinkimas. Ne visi nariai atėjo į tą posėdį. Be kitų, nesveikaujantis Vl. Barčiauskas ir sergąs A. Sulaitis. Juodvies pareikšta užuojauta. Susirinkusieji pasidalino įspūdiškais ir buvusio A. lietuvių socialdemokratų suvažiavimo Bostone ir buvusio Keleivio 60-ties metų sukaktuvėms.

Prieita vieningos nuomonės, kad ALSS atstovų suvažiavimas buvo turinčias ir priimtomas savo rezoliucijomis vertingas. Rimtai fiksliai pasisakyta dėl Alto veikimo ir bendrai dėl Lie-

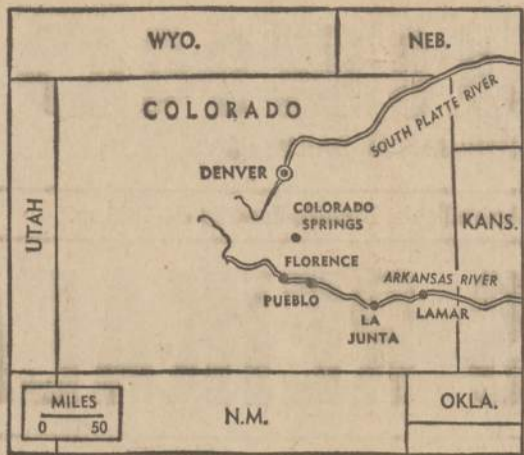
tuvos išsinimo rėmimo. Ant-
raja rezoliucija, kuri primena 25-
rių metų sukaktuves kaip So-
vietų Rusija, slapta susitarusi
su hitlerine Vokietija, pasidali-
no Lietuvos žemėmis. Ta rezol-
liucija nuuoginamas komunis-
tų kartų su jų okupacija dar-
bas Lietuvoj.

Nenuginčytinų istorinių doku-
mentų šviesoj parodoma kaip
tyliai, klastingai buvo Sovietų
Rusijos ruošiasi okupuoti Lie-
tuvą ir palaužti Lietuvos gyven-
tojų atsparumą prieš okupan-
tus. Negalėdamas palažti lie-
tuvių tautos ir jos darbo žmonių
atsparumo siekti atstatyti savo
šalies nepriklausomybę, Lietu-
vos okupantas imasi įvairių kla-
stingų priemonių tiek Lietuvoj,
tiek tarp gyvenančių užsienio-
se lietuvių tikslu juos suniekinti,
padaryti neveiksmingais, sėti
tarp jų įvairius nesupratimus.
Be to, Lietuvos okupantai są-
moningai skleidžia melą, kad
menamai Lietuvos iševija nori-
nti Lietuvoj atsteigti kapitalis-
tinės santvarkos su visais jos
padariniais. Faktiškai gi nori-
rimsa Lietuvoj įgyvendinti de-
mokratijos santvarką ir jau nuo
jos gyventojų valios priklausys,
kaip jie patys Lietuvoj šeimini-
kaus.

Daug šviesos įnešė ir naujų
minčių sukėlė Dr. P. Grigaičio
padarytas pranešimas apie So-
cialdemokratijos kai kuriuos
naujus posūkius. Prie ALSS
Centro komiteto veikia socialde-
mokratų studijų komisija. Tos
studijos nariu yra ir Dr. P. Gri-
gaitis. Pageidautinas tos komi-
sijos uolesnis veikimas, bet dėl
įvairių priežasčių jis iki šiol ne-
galėjo pilnumoj pasireikšti.

Dėl ALSS atstovų suvažiavimo
techniško įgyvendinimo tarp
kai kurių Brooklyno socialde-
mokratų narių būta nuomonės,
kad spaudoje apie būsiamą suvažiavi-
mą buvo mažai rašoma, todėl
suvažiavimą ne visi atsilankė.
Kiti tą reikalą suplakė su Ke-
leivio 60-ties metų sukaktuvė-
mis.

Nors į Keleivio sukaktuves
gausiai atsilankė svečių, kuo bu-
vo galima pasigėrėti, bet nepa-
sirūpinanta svečius įspėti, kad jie
ramiau užsilaukytų ir neklaidy-
tų savo pašnekėsiams su susėdu-

Iškritus dideliame kiekiu lietusu Colorado valstijoje, labai smarkiai pakilo Arkansas ir South Platte upių vanduo. Denver ir Pueblo srityse padaryti dideli nuostoliai.

NEW YORK, N. Y.

NUSISEKUSI LIETUVIŲ DIENA 25-RIŲ METŲ LIETUVOS PAVERGIMĄ PAMINĖTI

Birželio 13 d. pasaulinėje pa-
rodė New Yorke suruošta Lie-
tuvių diena bausaus birželio mėn.
Lietuvos aukas paminėti visais
požiūriais pasisekė. Į tą paminė-
jimą atsilankė ne vienas tūk-
stantis lietuvių. Dar prieš visą
valandą parodoj prie kryžiaus
smūtkello vainiko padėjimo iš-
kilmes jau geras tūkstantis su-
surinkusių lietuvių, šnekėcia-
vo ir stebino praeivius moters
apsirengusios tautiniais rūbais
ir ta žmonių gausumą toje tu-
ščioje vietoje, kur stovi vienišas
nagingų rankų padarytas Lie-
tuvos sodybų ir pakelių kryžius
smūtkelis. Šiais metais jis kiek
atnaujintas, gražia tvorele ap-
tvirtas ir gėlynėliu papuoštas.

Pirmą valandą prasidėjo trump-
pos, bet įspūdingos vainiko pa-
dėjimo Lietuvos okupacijų au-
koms iškilmės. Jungtinis New
Yorke choras darniai sugiedo-
jo JAV ir Lietuvos himnus. Pas-
kui sekė invocacijos ir trumpas
žodis primenantis Lietuvos kan-
čias, partizanų kovas bei įsiti-
kinimą, kad bus laisva Lietu-
va. Buvo padėtas gražus vaini-
kas. Ir jo padėjimo metu pūste-
lėjo stiprus vėjas, linko medžių
šakos ir pats kryžius-smūtkel-
lis suvirpėjo. Jei jis būtų pa-
puoštas ne mediniais, bet meta-
liniais skambučiais, tuo metu tie
skambučiai būtų stipriai sus-
skambėję.

Tokia neužmirština įspūdinga
akimirka!
Tos iškilmės užtruko apie 30
minučių. Po jų, dalis atsilan-
kusių pasuko į Vatikano pavil-
joną, kur 2 val. vyskupas P. Bra-
zys atnašavo mišias už Lietuvos
laisvę žuvusiems.

3 val. New Yorke miesto pa-
viljone prasidėjo su mažu pavė-
lavimu meninė dalis, rūpestin-
gai parengta.
Ir čia programa pradėta
su invocacija ir JAV bei Lietu-
vos himnais. Toliau sekė mišro
jungtinio choro ir atskirai vyrų
dainos. O taip pat jaunimas sce-
noj pašoko įvairius tautinius šo-
kius. Be to dar solistai Leonė
Mathews ir solistas St. Citva-
ras padainavo po keletą dainų.
Tiek dainininkai, tiek šokėjai,
ypač mažieji, buvo rūpestingai
tokiam pasirodymui pasiruošę,
gerai apmokyti. Žinoma, visa
vyko po atviru dangumi, mažu-
tėj scenoj. Būtų buvę dar gra-
žiau, įspūdingiau, jei tai būtų
toji programa atlikta tam skir-
toj patalpoj.

Be ir šiaip ne tik šokieji, bet
ir kiti turėjo progos įsitikinti lie-
tuvių tautos dainų grožiu, tauti-
nių šokių prasingumu, jų su-
gamta artimumu. O žiūrovų tiek
savų ir kitų susirinko keli tūk-
santiniai ir visi kantriai išsilaikė
iki programos galo, kuri užtru-
ko veik tris valandas.
Tenka garbės tiems, kurie į tos
lietuvių dienos parengimą įde-
jo daug darbo ir rūpesčių.

Visas tas darbas negalėjo ap-
sieiti be vietos veikėjo prof. Stuko,
tos lietuvių dienos rengė-
jais kiti buvo A. Vakselis, H.
Kulber, Vl. Baltrušaitis, A. Vis-
minas, J. Matulaitienė, G. Šilei-
kienė, V. Strolia, A. Mrožinskis.
Chorais vadovavo V. Baltrušai-
tis, V. Strolia, M. Liuberskis, A.
Visminas. Jaunimą tautiniams
šokiams subūrė ir juos apmokė
tos srities nenuilstama veikėja
Jadvyga Matulaitienė.

Tiesa, dabar jau prasideda
vasarąjimo laikas, tai vargu iki
rudens kitas posėdis beįvyks.
Susirinkimui vadovavo tos
kuopos pirmininkas adv. St. Bre-
dis, sekretoriavo J. Pakalka. Gy-
vai pašnekėsiams pasireiškė K.
Bielinis, Br. Spūdienė, J. Rima-
vičius, V. Kalvelis, inž. Mačionis
ir kiti.

— Tu tiki, kad taip bus? —
abejingai atsiliepė antras.
— Nugi, pasidairyk kiek žmo-
nių susirinko! Ko jie čia atėjo?
Kas juos šaukė? Ugi trošku-
lys kitiems išgarsinti, kad Lietu-
vos žmonės kenčia. Išgarsės var-
guose paskendusi Lietuva ir kiti
nebus pamiršta, juo labiau, kad
ir pačioje Lietuvoje žmonės ne-
snaudžia, — įtikinančiai kalba
pirmasis.

— Nugi tikrai už širdies stve-
ria tos dainos, o ypač jaunųjų
tie šokie! Taip ir norisi šūktel-
ti — lai gyvuoja laisva Lietuva!
— Žinai, kaip prieš daugel
metų mes atvykom į šią šalį,
tokių parengimų nesugebėjom

Tose iškilmėse ir meno dalyje
dalyvavo ir žodį tarė Lietuvos
generalinis konsulas V. Stašins-
kas.

Iš politinių veiksmų atsilankė
šitie žymesnieji veikėjai: V. Si-
dzikauskas, J. Audėnas, S. Lu-
šys, Vaitiekūnas, K. Bielinis, J.
Pakalka, Vainauskas ir kiti.

O štai kas nugirsta

Užpakalyje manęs du senyvo
amžiaus sėdėjusieji kalbasi:

— Brol, šiandien ne tik New
Yorke vyksta tokios iškilmės pa-
minėti žuvusių dėl Lietuvos
laisvės, bet visoj Amerikoje, kur
tik lietuvių gyvenama. Visur
lietuvių pasirodo su savo dai-
nomis, šokėjais ir taria skaudų
žodį Lietuvos išniekintojams.
Nerimsta ir nenurims lietuvių
iki ir vėl Lietuva taps laisva ša-
lis.

— Tu tiki, kad taip bus? —
abejingai atsiliepė antras.

— Nugi, pasidairyk kiek žmo-
nių susirinko! Ko jie čia atėjo?
Kas juos šaukė? Ugi trošku-
lys kitiems išgarsinti, kad Lietu-
vos žmonės kenčia. Išgarsės var-
guose paskendusi Lietuva ir kiti
nebus pamiršta, juo labiau, kad
ir pačioje Lietuvoje žmonės ne-
snaudžia, — įtikinančiai kalba
pirmasis.

— Nugi tikrai už širdies stve-
ria tos dainos, o ypač jaunųjų
tie šokie! Taip ir norisi šūktel-
ti — lai gyvuoja laisva Lietuva!
— Žinai, kaip prieš daugel
metų mes atvykom į šią šalį,
tokių parengimų nesugebėjom

Šachmatai

Dvikovos dėl pasaulio čempio-
no vardo. — Pirmojo ketvertu-
ko poros, būtent Spaskis-Kere-
sas, Geleris-Smyslovas ir Spa-
skis-Geleris jau baigė rungtynes
dėl teisės žaisti su pasaulio meis-
teriu Petrosjanu. Susitikimas
Spaskis-Keresas baigėsi 6:4, Ge-
leris-Smyslovas 5½-2½. Smys-
lovui nepavyko laimėti nė vie-
nos partijos! Pagaliau finalinis
pirmojo ketvertuko susitikimas,
būtent, Spaskis-Geleris pasibaigė
5½-2½. Įdomu, kad čia jau
Geleriu nepavyko laimėti nė
vienos partijos.

Kitas ketvertukas, būtent, po-
ros-Talis-Portišas, Ivkovas-Lar-
senas pradės kovas birželio 27 d.
Jei Talis dėl silpnos sveikatos
negalėtų žaisti, tai į turnyrą įeis
Šteinas. Žaidimas vyks Bledė
(Jugoslavijoje).

„Tautos turnyras“ Zagrebe.—
Šitaip buvo pavadintas didelis
tarpautinis turnyras, įvykęs Za-

padaryti, bet nesnaudėm: sukū-
rėm savas parapijas, turėjo sa-
vo bažnytinis choras, įvairias
draugijas. O dabar atėjo kita
karta ir mūsų darba tęsia toliau.
Kiti jų pažino nepriklausomą
Lietuvą. Jie dar giliau atjaučia
jos žmonių vargus.

Ir solistei Leonė Mathews už-
dainavus — Kur bakūzė sama-
nota, abudu staiga nutilo ir vie-
no jų pažino nepriklausomą
Lietuvą. Jie dar giliau atjaučia
jos žmonių vargus.

grebe (seniau Agramas, Jugos-
lavijoje). Netikėtai pirmąją ir
antrąją vietą pasidalijo Ivkovas
ir Ulmanas, surinkę po 13½ taš-
ko iš 19 galimų (buvo 20 daly-
vių). Pasaulio meisteris Pe-
trosjanas, pralaimėjęs tik vieną
partiją su Portišu, vis dėlto li-
ko trečioje vietoje su 12½ taš-
ko. Labiausiai nukentėjo Gli-
goricas, Jugoslavijos ilgametis
čempionas, atsidūręs septynio-
liktoje vietoje (geriau pasakius,
pasidalijęs 14-17 vietas) su 8½
taško.

Turnyras Auroroje, Ill., bus
žaidžiamas birželio 26 ir 27 d. 5
ratai šveicarų sistema. Žada da-
lyvauti meisteris Tautvaišas, o
taip pat dvideešteris Robert
Byrne.

Meisterių turnyras Mineapo-
lyje. — Ten dalyvavo 14 meis-
teriu. Pirmąją vietą laimėjo jau-
nas meisteris Formanekas (iš Či-
kagos), surinkęs 4 taškus iš 5
galimų. 2, 3 ir 4 vietas pasida-
lijė dvideešteris Arturas Bis-
quier ir meisteriai P. Tautvaišas
ir Rivera, surinkę po 3½ taško.
Pažymėtina, kad jaunas meis-
teris Rivera, triukšmingai pralai-
mėjęs su P. Tautvaišu paskuti-
niame jų susitikime Čikagoje, čia
laimėjo ir su Tautvaišu ir su djd-
meisteriu Bisquieriu. Abu lai-
mėjimai buvo, gal, ne visai pel-
nyti, bet taškų vertė dėl to ne-
sumazėjo!

A. Z.

„NAUJIENOS“ KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
PRAUGAS IR BIČIULIS

4 1/2% **5%**
current dividend on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDĄ MOKAM UŽ VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS
4 metų investment bonus sąskaitom mokam 4 1/2% dividendą kas
pusemį ir skaita 1/2% per metus išmokam pabaigoj 4 metų.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Valandos: pirmad., antrad., penkid., ir šeštad. 9:00 r. — 4:30
po pietų; trečiadieniais uždaryta; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.

MOVING PERKRAUSTYMAS MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
Mūsų daktai ir moteris - Naujųjų kraustymo irankniai
Jūsų metų patyrimas - Pajūs k šaltalėgas palamavimas
UOZAS NAUJOKAITIS
2022 St. 69 Chicago 36, Tel. Wilbrook 5-9209

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI
yra geriausia dovana žiemos vakarams.
Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną
asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi
jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dė-
dės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus lai-
kus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykę lietuvis
galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko para-
šytą **Vienišo Žmogaus Gyvenimą** - Dėdės Šerno gyvenimo
bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pa-
žinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A.
Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakoji-
mas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų iševių švie-
suolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.
Antanas Rūkas, **Vienišo Žmogaus Gyvenimas**,
Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Ame-
rikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl.,
kaina 2 dol.
GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

GLASER'S Announces
INSTANT INSTALLING AIR CONDITIONER
\$99.95
Model 4F72N
Quiet Kool
by Emerson Radio
TESTED AND APPROVED TO COOL BEDROOMS, DENS, PLAYROOMS, TV ROOMS
CERTIFIED 4,000 BTU'S OF COOLING POWER!
Here's performance and value never before offered in family-sized air conditioning. Ideal for virtually every room in the house this new Quiet Kool air conditioner is complete with these full-size performance features:
• Certified 4,000 BTU's • Whisper Quiet Cooling • Automatic Instant Installation
• Easy Access Permanent Filter • Economical 115-volt Operation • Single Switch Cooling
DO-IT-YOURSELF IN SECONDS — no tools... no kits... no extras
1. Place unit on window sill... 2. Pull-out built-in side panels... 3. Enjoy quick cooling comfort

Glaser's Furniture and Appliance Co.
5115-5123 So. Kedzie Ave. PProspect 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

JUOZAS STROLIA

LIETUVIŠKO JAUNIMO KONCERTO PASIKLAUSIUS...

Keistais gyvenimo keliais tenka žygiuoti mūsų tautai ir pavieniams jos nariams - piligrimams, kuriuos - rusų poeto Lermontovo žodžius parafrazuojant - žaismingasis likimas čia iškelia į aukštumas, čia vėl begėdiškai sviedžia į bedugnę...

Tokios mintys apninka kaip tik tuo metu, kada, atrodo, nebūtų joms vietos nei priežasties, būtent, kada klausomasi lietuviškais vardais paženklinto jaunimo išpildomo Jakubėno piano studijos užbaigiamojo koncerto Chicagoje šeštadienį, birželio 12 d.

Kai prieš akis prabėga keliosdešimtys lietuviško koncertuojančio jaunimo, tai net ir be pastangų mintys nukrypsta į praėjusių laikų Lietuvos laikus ir norisi palyginti juos su dabartimi.

Vilnius visais laikais ir kiekvienam lietuviui buvo ir tebėra tas pat, ką tikinčiam musulmonui Mekka, arba - kaip lenkų rašytojas Antoni Miller savo knygoje "Teatr i Muzyka na Litwie" kad apibūdino - kaip Lietuvos Atėnai, kuriuose sau įkvėpimo sėmėsi ne tik Adomas Mickevičius, bet ir jų Julius Slowackis. Tačiau prieš pusantro šimto metų lietuvis savo šalies sostinėje Vilniuje taip pat neturėjo vietos. O muzikos kultūros dirvoje ten dirbo svetimi vardai, svetimi žmonės ir tos kultūros siekti tegalėjo svetimųjų, lenkų ir sulenkėjusių mūsų didikų vaikai. Lietuvis tais laikais nors ir turėjo po savo kojomis lietuvišką žemę, bet jis buvo baudžiauninkas. Jo artimiausia muzika - ramintoja buvo lietuviškoji liaudies daina. Prie egzaltuotos muzikos kultūros jam nebuvo laisvo kelio. Nors kuni-gaiškis Radvilas Nesvizijuje laikė bent 60 asmenų simfoninį orkestrą, kurį vadino "Litewska symfoniczna orkiestra", bet to orkestro dalyviai nekalbėjo lietuviškai. Vilniaus uni-

versitete nuo 1802 metų per dvidešimtpenkerius metus buvo ir muzikos katedra su gerais profesoriais, o pačiame mieste buvo daug muzikos studijų, bet iš tų visų muzikos institucijų vargiai ar išėjo bent vienas muzikas su lietuviška pavarde.

Nuo 1805 metų pradėjęs reikštis Vilniuje koncertinės estrados gyvenimas buvo pradėtas tokiu koncerto dalyvių sąsata: Baronienė Benningson (Vilniaus gubernatoriaus žmona) - arfa, grafas Grabovskis su grafine ir pulkininkas Merlini su žmona - stygų kvartetas, grafas Sierakowskis ir kiti. Be to, jau 1802 metais į tą istorinę Lietuvos sostinę atsilankęs Rusijos caras Aleksandras I-sis Vilniaus teatro savininkai Morawskai buvo suteikę penkeriems metams išimtiną privilegiją statyti teatro veikalus tik lenkų kalba ir tuo pačiu raštu pasirašo uždraudimą veikti kitoms teatrų grupėms.

Grįždami prie šių laikų ir prie Vlado Jakubėno muzikos studijos lankytojų mes matome milžinišką skirtumą. Šis muzikos kultūros besiekiąs jaunimas nėra, - kaip kad prieš pusantro šimto metų vilniškis jaunimas - nei lenkai, nei baltgudžiai, nei rusai. Jis yra mūsų tautos atžala su lietuviškais vardais ir pavardėmis. Visa bėda, kad tas juokdarys likimas mums pakiaš kitokios rūšies bėdą: mus priglaudusi Chicago nėra mums tas pat, ką Vilnius, nes čia po kojomis mes nejuočiamo savosios žemės ir čia tos lietuviškos kultūros augimo ir plėtimosi perspektyvos dėliai to sumažėja.

Jei kuris nors ateities kronikininkas pasidomėtų šio šeštadienio koncerto - tos įvairiapalvės ir įvairių krypčių muzikos puokštės atskirais dalyviais, tai jis rastų tokias pavardes: Rita Sekmakaitė, Vytautas Paukštys, Guoda Jelionytė, Irena Patlabaitė, Rita

Š. m. gegužės 29 d. Jaunimo Centre įvykusio Irenos Veleckytės Baletų Mokyklos vakaro baigiamoji scena. Visą dieną, 172 dolerio sumoje, mokyklos vedėja p. I. Veleckytė paskyrė Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje, kad padėtų lietuviškam jaunimui ten gauti mokslą.

NIJOLĖ JANKUTĖ

SU PIRMAJA MOKYKLA ATISISVEIKINANT

Birželis - mokslo baigimo mėnuo. Šiltame vėjuje plazdena pradžios mokyklos baigiančiųjų kaspiniai, blizga klasės žiedai ant abiturientų pirštų, švytuoja kufai ant kamuotųjų studentų kepurėlių ir marguoja profesijų spalvos tradicinių apsiaustų gaubtuose. Maži ar dideli mokslai - baigti! Laiptas po laipto kopta aukštyn, stengiasi, laimėta!

Ir mūsų mažame lietuviškame pasaulyje ne vienas jaunuolis šį birželį baigs liuanistines mokyklas: užkops pačią keisčiausią pakopą, kuri reikalauja daug pastangų ir duos mažai praktinės vertės krašte, kuriame žmogus matuojamas

šefferlytė, Danutė Ilekytė, Saulius Matijošaitis, Viktoras Jurkšaitis, Vilija Bilaišytė, Audronė Pavilciūtė, Liucius Alenskas, Rima Skorubskaitė, Daina Danilavičiūtė, Guoda Visockytė, Rima Krutulytė, Judita Grigalaukaitė, Ziviltė Bilaišytė, Alma Kuršūtė, Irena Šneknutytė, Janina Kolytė, Kristina Griniūtė, Liudmila Kopoleva, Vita Rūbiytė, Kristina Sodeikaitė, Rita Vileišytė, Danutė Ragauskaitė, Ramūnas Krištopaitis, Mirga Pakalniškytė, Daiva Matulionytė, Rita Jaraite, Ramūnas Bigelis ir Mikolas Drunga.

Nagrinėti kiekvieną koncerto numerį atskirai užimtų daug vietos, o svarbiausia, tai nebūtų pedagogiška. Tat pasitenkinant bendru apibūdinimu, galima pasakyti, kad ši viena seniausių (o gal pati seniausia) pokarinė Vlado Jakubėno muzikos studija yra vedama patyrusio pedagogo griežta akademine linija, nenukrypstant nuo jos ir nepasiduodant jokiems pašaliniam "lengvos muzikėlės" vėjams. Koncerte buvo atstovaujama tiek Europos klasikų Mozarto - Beethoveno, tiek romantikų Schuberto, Chopino, Mendelssohno ir kitų, kaip Brahms, Liszto, Griego, Massenet, Debussy ir kt. kūriniai.

Nemaža dalis koncertančių - koncertantų yra pasiekę jau aukšto ne tik techninio, bet ir artistinio subrendimo laipsnį ir, atrodo, skambina nebevaržomi pirštų technikos ir su tikru muzikiniu įsijautimu. Buvo, žinoma, ir tokių, kuriems klausančios publikos akivaizdoje buvo atsakiusi tarnauti atmintis ir vertė juos klysti. Tačiau dėliai to jiems nebūtų ko nusiminti, nes tie klausytojai šiuos reiškinius, kurie patys kada nors buvo patyrę, - ne vien muzikoje, - savo mintyse ir su savo užuojautos jausmais buvo kartu su jais ir tiek pat vertino jų į kūrinio studijas įdėtąjį darbą.

Džiugu, kad mūsų tautoje - kaip ir kitose kultūringose tautose - vis daugiau atsiranda tėvų, kurie supranta, kad ilgas ir įkyrus muzikos mokimasis priklauso prie bendros žmogaus dvasinės kultūros pažangos, neatsižvelgiant į pasirinktą ir gyvenimui reikalingą kitą kurią nors profesiją.

pinigu. Nežiūrint to, šita pakopa ne tik praplečia akiratį, bet veda į žmogiskąjį pilnumą ir formuoja ateities asmenybės.

Kalbant apie asmenybės formavimą, negalima pamiršti dar vienos mokyklos, pačios mažiausios, patiems mažiausiems. Tai Amerikos Lietuvių Montessori Draugijos Vaikų Namai, kurie šį birželį išleis jau antroosius savo "abiturientus". Kokius gi mokslus gali baigti penkių metų pipiras, ne vienam kils klausimas. Atsakymas: dideliu. Gal net pačius didžiausius, kurie yra kertiniai ateities statybos akmenys. Tai savęs apvaldymas, bendravimas su kitais, tvarkingumas ir teisingas aplinkos pažinimas. Šių nenuperkamų ir neįkainuojamų vertybių pagrindus išsineš mūsų mažieji "abiturientai", palikdami savo pirmąją mokyklą - Vaikų Namus.

Džiugu, kad jie išeina iš tų namų nešini gražiosiomis žmogiskumo sėklomis. Jauna dirva imli, ir tos sėklos išdygs ir neš gerą vaisių. Džiugu, bet ir gailla kartu, kad taip greitai prabėga ta nerūpestinga kūdikystė; kad per greit praėjo tie dir ypatingi metai šioje ypatingoje mokykloje.

Kuo gi ypatinga ji? Ką turi ji, ko neturės jokios kitos mokyklos? Man, vienai iš motinų, kurių vaikai lankė Montessori mokyklą, atsakymas aiškus. Ši mokykla ypatinga, nes jos mokiniai gauna daug meilės ir daug asmenišką dėmesio. Tų dviejų ingredientų, kurie ugdo ir brandina jauną sielą, neįstengs duoti kitos mokyklos. Užtat su žiupsneliu nostalgijos žvelgiu į tą mažą namelį, kurio durys atveria tikrąjį vaiko pasaulį. Tą nuostabų pasaulį išgyventi teko mano dukrai ir daugeliui kitų mažųjų. Kaip motina norėčiau palinkėti, kad tas Vaikų Namų duris varstytų vis daugiau ir daugiau motinų, vedančių savo mažuosius į jems skirtą aplinką.

Maži tie Vaikų Namai ir kartu tokie dideli. Nes tarp staliukų ir kėdelių, už raidžių ir paveikslų, knygos ir kaladėlės stepiasi raktas į pilnutinį žmogų, ateities įpėdinį, nuo kurio pasiruošimo gyventi priklausys pats gyvenimas. Atrodo, kam vaikai taip anksti ruošti gyvenimui? Ką jis gali būdamas dviejų ar keturių metų? Daug. Jis gali piešti, arba laužyt pieštukus; vartyt knyga, arba ją plėšyt; žaist, arba gadinat žaislus; dalintis su triratuku su kaimyno vaiku, arba karaliauti visur ir "ant visų", kaip mažas despotas. Vaikų Namuose tokie pipirai išmoksta dalintis, respektuoti daiktus ir žmones, susitvarkyt save, savo aplinką ir padėti kitiems. Gal būt, atrodo menkinėkis, kad vaikas išmoksta užrišti batą sau ir savo broliukui, sutvarkyt žaislus ir gražiai pasisveikinti, tačiau tie "menkinėkiai" yra žmogaus gyvenimo statybos plytos, nuo kurių gausmo ir taisyklingumo priklauso viso pastato grožis. Vaikų Namai - pirmoji ir, greičiausiai, vienintelė mokykla, kurios tikslas - gyvenimui paruoštas vaikas: savarankiškas, linksmas, susidomėjęs, aktyvus ne tik fiziniai, bet ir dvasiniai.

Tačiau Vaikų Namai nepateisintų savo buvimu, jei apsiribotų tik aukščiau minėtų dvasinių vertybių skiepijimu. Tai, kas tėvams, susirūpinusiems lietuviškumo palaikymu, svarbiausia - lietuvių kalba ir lietuviška aplinka - yra Vaikų Namų pagrindas. Čia vaikas mato ne tik lietuvišką vėliavą, bet ir lietuvių dailininkų paveiksais papuoštas sienas. Čia ant lentynų stovi tautinės lėlės; austas rankšluostis kabo puikiai drožinėtoje rankšluostinėje. Čia kasdieną vaikas varto lietuviškas knygas, girdi mokytojas iš jų skaitant; čia jis lietuviškai kalba, dainuoja, dėlioja, liečia, grupuoja lietuviškos abėcėlės raides, rašo lietuviškus žodžius ir vis išmoksta naujų. Ankstyva pažintis su lietuviška raide ir spaudimų patraukia mažametį prie rašto. Todėl nestebėtina,

Lietuvos jaunimas Maskvoj, Leningrade

Ne viena proga Lietuvoje prabėžiama, kad lietuviškasis jaunimas noriai vyksta mokytis į aukštąsias Sovietų Sąjungos, ypač į Rusijos Federacijos respublikos, mokyklas. Per 25-rius Lietuvos pavergimo metus keli tūkstančiai Lietuvos vaikų ir merginų mokėsi ir baigė įvairiu Sovietų Sąjungos respublikų aukštąsias mokyklas. Kaip praneša "Komj. Tiesa" (geg. 28, nr. 102), į įvairias Sovietijos mo-

kyklas jaunimą mokytis siunčia Vilniaus Valstybinis aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo komitetas. Šiuo metu įvairiuose Sovietijos miestuose studiuoja apie 600 Lietuvos jaunimo, iš jų - 450 - Rusijos Federacijoje. Daugiausia mokosi šiose Maskvos aukštosiiose mokyklose: Maskvos universitete, Baumano vardo aukšt. technikos mokykloje, Poligrafijos institute, o Leningrade - universitete, Politechnikos, Elektrotechnikos ryšių institute. Be to, jaunimas iš Lietuvos siunčiamas mokytis į Gorkio miesto Politechnikos institutą, Voronežo universitetą, Riazanės Radiotechnikos institutą, Ivanovo Cheminės technologijos institutą ir į visą eilę kitų miestų.

Kokios specialybės įgyjamos tose aukštosiiose mokyklose? Pagal minėtą komiteto pirmininką Zabulį, daugiau studijuojamos specialybės, kokių neįsigrįjama Lietuvoje. Tai pramonės elektronika, telefono ir telegrafo ryšiai, poligrafinės gamybos technologija. Žinoma, nepamirštama pabrėžti, kad tas jaunimas turis galimybę klausytis "įžymiausių šalies mokslininkų, dirbtį moderniausiose laboratorijose" ir pan. Iš Lietuvos mokslininkų disertacijas Leningrade yra apgynę dabartinis Vilniaus universiteto rektorius, prof. J. Kubilius, Fizikos ir matematikos instituto direktorius Juras Požela ir kiti. Tai esą "kūrybinės draugystės" vaisiai. Jei Kauno dramos teatre prieš dešimtmetį prasidėjęs "renesansas", tai, esą, tik dėl to, kad 1952 m. Maskvos Teatrinių institutą baigė keli lietuviai. Beveik visi Lietuvos kino studijos režisieriai ir operatoriai baigė Maskvos Kinematografijos institutą. Maskvos konservatoriją baigė muzikai Aldona Dvarionaitė, Estera Elinaite, Leopoldas Digrys. (E)

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

Jaunas lietuvis ekskursuoja dabartinėje Palangoje - čia jis 1959 m. ant Birutės kalno.

Taupykite

MES MOKAME **4 1/2%** ANT VISŲ SASKAITŲ

DAUGIAU KAIP 50 METŲ SAŽININGAI PATARNAUJAME LIETUVIAMS.

Kiekviena sąskaita ligi \$10,000 apdrausta Federalės valdžios agenturoje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS! PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigų taupymui neretia važinėti, juos galite atsusti paštu, nes mes apmokam visas pašto persuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 WEST CERMAK RD. - CHICAGO - VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Automobilams pastatyti vieta kieme šalia namo.

INVEST IN UNIVEST

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone HAymarket 1-3070

CURRENT Dividend Rate

4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

Universal Investment Share Account

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

Subscription Rates:
In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
metams \$13.00
pusi metų \$7.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Užsienioose
metams \$16.00
pusi metų \$8.00
vienam mėnesiui \$1.50

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose
metams \$15.00
pusi metų 8.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Naujienuos eina kasdien, išskiriant sekmdienius. Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago Ill. 60608. Telef.: HAYmarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmdienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Mirė prezidentų patarėjas Bernard Baruch

Praeitą sekmdienį, birželio 20 dienos pavakarį, savo namuose mirė kelių JAV prezidentų patarėjas Bernard Baruch. Šį 94 metų amžiaus sulaukęs finansininką ir gabų biržos spekuliatorių ištiko širdies smūgis.

Prasidėjus pirmam pasauliniam karui, jaunas Bernard Baruch 1915 metais paprašė tuometinį JAV prezidentą Wilsoną, kad jį priimtų ir išklaustų. Įvairiais valstybės reikalais užimtas prezidentas pasimatymą atidėinėjo, bet vis dėlto rado laiko jį priimti ir išklausti. Bernard Baruch, prezidento nieko neprašydamas, patarė tuojau sudaryti gabesnių ir toliau matančių pramoninkų ir biznierių komisiją, kuri būtų patarėju ne vien prezidentui, bet ir karo pramonę tvarkantiems atsakomingsiems pareigūnams. JAV dar neįstojus į karą, B. Baruch patarė prez. Wilsonui organizuoti visą krašto pramonę karo gamybai.

1916 metais tokia patarėjų komisija buvo sudaryta, o B. Baruch buvo paskirtas jai vadovauti. Kai JAV įstojo į karą, jos turėjo pakankamai kanuolių, šautuvų, kulksvaizdžių, lėktuvų, karo laivų ir tankų.

Karo pabaigoje vokiečių gen. Paulus von Hindenburg pareiškė, kad Vokietija pralaimėjo karą dėl nesugebėjimo suorganizuoti krašto pramonės karo reikalams. Amerikoje karo medžiagos gamyba buvo daug geriau suorganizuota.

Antrojo pasaulinio karo metu taip pat buvo sudaryta tokia pati komisija, kuriai vadovavo B. Baruch. Karo pradžioje JAV neturėjo ginklų, laivų, lėktuvų. Vėl reikėjo visą pramonę organizuoti karo medžiagos gamybai. Už metų JAV apginklavo ne vien savo karius, bet ir sąjungininkams davė daug įvairios karo medžiagos.

Visa eilė "ekonomistų" pranašavo, kad po Antrojo pasaulinio karo JAV ištiks labai gili ekonominė krizė. Stalinas pasaulio užkariavimą grindė šia būsima krize. Bet B. Baruch vadovaujama patarėjų komisija išardė visus Stalinu planus, nes lauktos baisios krizės nebuvo. Patarėjai ruošėsi ne vien karui, bet ir pokariniam laikotarpiui, kai krašto pramonė iš karo gamybos turėjo pereiti į gyventojams reikalingų plačios paklausos dalykų gamybą.

Tuojuo po pirmojo pasaulinio karo B. Baruch buvo apkaltintas pasipiniginimu, surinktų žinių naudojimu savo tikslams. B. Baruch pareiškė prezidentui Wilsonui, kad jis asmeniškai nepasinaudojo įgytomis žiniomis ir kad jis nebijąs jokių tyrinėjimų. Buvo sudaryta kongreso komisija šiam reikalui ištirti. B. Baruch parodė komisijai

**JURGIS JANUŠAITIS
DIDŽIOJO SKAUSMO IR RYZTO KELIU**

Chicago lietuvius niekada neužmirš birželio 12 ir 13 dienų. Tomis dienomis jis keliavo drauge su tūkstančiais kitų keliais, kurios dabino mūsų brolių didvyriški žygiai ir kuriuose susigėrė kancija ir kraujas. Neužmiršime, nei Mes keliaujame ir dar ilgai keliausime pro jų amžiną atminimą.

Grojo liūdnei bažnyčios vargonai. Minios slinko į vidų, klaupėsi ir pirmo skausme. Toli prie altoriaus šviesiai degė žvakės ir vyskupo Brizgo Šv. Mišių auka jungė visų tikinčiųjų maldas už per 25 metų išėjusius amžinybėn, kanciją ir kraują palikus gimtoje žemėje, už jos laisvę.

Virš altoriaus nusvyro vėliavų miškas, kurias atnešė savanoriai kūrėjai, šauliai, skautai, neo-lituanai, ateitininkai, būrieties, ir daugelio kitų organizacijų, kurias atlydėjo to paties likimo sesutės — Latvijos ir Estijos vėliavos.

Kan. V. Zakaraskas jaučiant žodžių grąžina skausme parimus lietuvių j mūsų tautos praieitį, j baisųjį birželį ir iš naujo akurkia baisiasias scenas mūsų tautos golgotoje. Mintimi bėga raudonųjų antplūdžiai, masiniai areštai, be teismo ir be

visus dokumentus ir aiškino apie įvairias finansines transakcijas. Komisija paskelbė, kad nėra jokio pagrindo neatsakomingu žmonių mestiams kaltinimams. Vėliau B. Baruchui buvo suteiktas pagyrimas už kraštui naudingą darbą.

Visi JAV prezidentai kreipėsi į B. Baruchą finansų ir ūkio patarimų. Pas Baruchą važiuavo kitų galingų valstybių karaliai, premjerai ir finansų ministrai. Winston Churchill niekad nepravažiudavo pro New Yorką, neužsukęs pasimatyti ir pasikalbėti su B. Baruchu. Prezidentas Wilson ir kiti JAV prezidentai keliais atvejais kvietė B. Baruchą būti finansų sekretorium, bet jis atsakė užimti šias pareigas. Jis tenkinosi būti patarėju.

Bernard Baruch buvo konfederalinės kariuomenės gydytojo Simano Barucho sūnus. Jis gimė Camden, S. C., miestelyje 1870 metais. Jo tėvai buvo gimę Prūsijoje. Pradžios ir aukštesnįjį mokslą jis ėjo S. Carolina mokyklose, o aukštąjį mokslą ėjo New Yorko universitete. Jis atidžiai studijuodavo ne vien JAV, bet ir kitų valstybių finansus. Jam labai gerai buvo pažįstamos biržos spekuliacijos. Pirmą milijoną dolerių jis uždirbo eidamas 30 metų. O kai sulaukė 45 metų amžiaus, tai turėjo 20 milijonų dolerių. Baruchas turėjo būrį gabių ekonomistų, kurie atidžiai sekdamo ir iki paskutinių dienų sekė pasaulio ūkio reikalus. Šis štabas jam brangiai kainuodavo, bet jis turėdavo tikslias informacijas, kurios padėdavo daryti greitus sprendimus.

Dideles uždirbtų pinigų sumas jis dalino įvairioms paramos reikalingoms organizacijoms. Niekad neimdavo nei cento už vyriausybei ir valstybei teikiamus patarimus.

Mirus B. Baruchui, ekonomistai ir valstybės pareigūnai, pasigėso gero patarėjo.

tol, toli nuo čia... Ir vaikūtis šluostė motinai akis... Lygiai tos pačios scenos kartojosi ir per 25 metus. Verkė motina ir nekalti kūdikiai šluostė ašaras, bet drauge keliavo į amžiną kelionę — vargą ir mirtį.

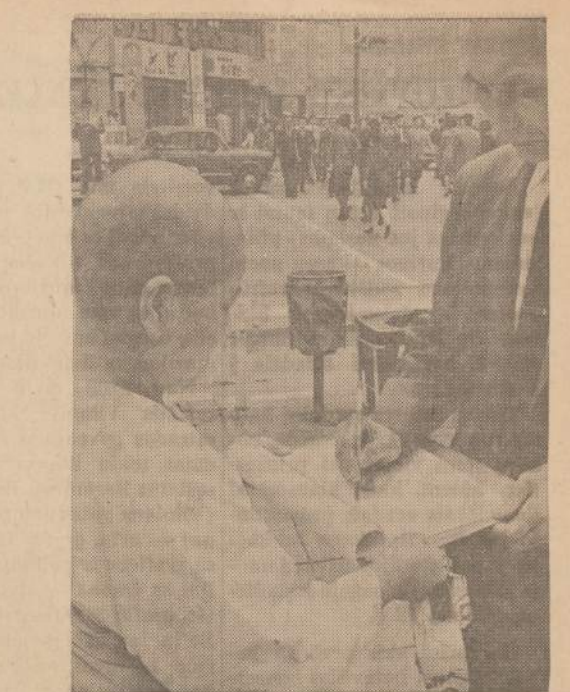
Minia išsiliejo gatvėn. Pirmose gretose žygiuoja vėliavų miškas. Jas neša laisvės kovų dalyviai, patriotinių organizacijų vadai ir jaunosios kartos atstovai. Jie žygiuoja laisvės kovon, jungdami visų kartų ir visų pažiūrų lietuvius vienam didžiausiam tikslui — Laisvei.

Marquette Parko gražaus parko kampe didingai šviečia dviejų Lietuvos sūnų — Dariaus ir Girėno paminklas. Jų žygis ir mirtis paaukota Jau-najai Lietuvai. Ir šiandien prie jų renkasi tautos vaikai, kad išsakytų pasauliui savojo krašto didžiųjų tragedijų ir iš naujo pasiryžtų aukotis už tautos laisvės idealus. Kaip Darius ir Girėnas prieš daugelį metų jungė viena mintis ir vienas tikslas, taip šiandien laisvės kova sujungė vienon galinгон bangon visą lietuvių visuomenę. Ji žygiuoja vienybės keliu.

Prie paminklo kelių tūkstančių minia. Sustabdomas gatvių judėjimas, tarytum didžiam praevio susimastymui. Iškilmės pradedamos. Tyla ir rimtis. ALT Chicago's skyr. pirminkininkas inž. Jurkūnas dar kartą primena šios dienos reikšmę iš laiko perspektyvos ir mūsų šventą pareigą. Muz. Armonui vadovaujant, jungtinis choras sugieda JAV himną. Ramūnė Jurkūnaitė perskaito gubernatoriaus Kerner ir Chicago's mero R. Daley proklamaciją. Ir šis jų žodis lietuviams šiltas ir padrūsinantis. Mes ne vieni, su mumis laisvojo pasaulio žmogus rikiuojasi ir ragina išverti lūkestyje.

Iš lėto parko takeliais ateina vakaras. Prieblandoje aidai "Marija, Marija" giesmės aidas ir Dariaus - Girėno paminklo centre pražista gyvųjų gėlių vainikai Lietuvos laisvės kovose per 25 metus užvusiems ir Sibiro taigos užgesusiems tautos kankiniams atminti. Trumpas žodelis mūsų generalinio konsulo Petro Dauzvardžio ir po jo estradoje Lietuvos atstovas Washington J. Kajeckas.

Trumpu, tvirtu ir ryžtingu žodžiu visame nuogume atidengia okupanto niekšybes ir kviečia laisvojo pasaulio lietuvių kovon prieš Sovietų genocidinę politiką Nemuno krašte. Tūkstantinės minios dėjos širdin mūsų tėvynės atstovo žodį ir kartoją: mes protestuojame ir amžiais pasauliui kalbėsime ir reikalausime Lietuvai lais-

Tokio mieste budistas vienuolis sustabdė praevį ir paprašė jį, kad pasirašytų po peticija, smerkiančia JAV politiką Vietnamo. Vietnamo vienuoliai jau nustojo politikave, bet Japonijos budistai ir toliau tebevaro komunistams naudingą politiką.

vės. Alto Chicago's tarybos narėys perskaito rezoluciją JAV prezidentui. Minioje plojimų audra. Į šį didingą minėjimą jugiasi ir mūsų sesutės — Latvija ir Estija. Jų atstovai: Estijos — Udo Juerima ir Latvijos — Leonids Neimanis taip pat prisiminė savųjų tautų tokių pat likimą ir pareiškė, kad broliškos tautos jungsis bendron kovon su tuo pačiu priešu.

Oficialioji dalis, reikšmingos atstovų kalbos baigiamos. "Apsaugok, Aukščiausias" sudrebina parko tylą ir tarytum skrenda visų dėkingumo, meilės ir pasiryžimo auka į tą mylimą šalį, kur mūsų sodybos, kur brolių, žuvusių už laisvę, kapai.

Jauni ir seni akis pridengia balta nosinaite ir žemėn nurieda ašara.

Šiaurys vėjelis neša Lietuvos himno žodžius. Saliutai palinko prie paminklo vėliavų miškas, prieblandoje žydėjo gėlių vainikai, tarytum primindami praeviu, kad pasaulyje yra mažas kraštas ir maža tauta, kuri vedė ir veda milžinišką kovą už savo ir visos žmonijos laisvę. Tik ar šį šauksmą supras skubantis šio krašto praeivis? Skirstėsi žmonės tylūs ir susimastę. Širdį degino skausdengia okupanto niekšybes ir kviečia laisvojo pasaulio lietuvių kovon prieš Sovietų genocidinę politiką Nemuno krašte. Tūkstantinės minios dėjos širdin mūsų tėvynės atstovo žodį ir kartoją: mes protestuojame ir amžiais pasauliui kalbėsime ir reikalausime Lietuvai lais-

kur žuvusiųjų atminimui skambės Verdi "Requiem" ir Br. Markaičio, SJ, "Vilniaus Varpai". Ištuštėjo namai. Tūkstančiai automobilių užtvindė gatves, vedančias į teatro salę Tarytum tyanas — liejosi aiškė žmonės ir skubėjo salėn Nepaliaujama srove, iki pat trečios! Virš penkių tūkstančių jau čia. Didingoje salėje pirmose eilėse Lietuvos ir daugelio valstybių diplomatų. Viena me šone matome spaudos žmoniją gretas, kurie per kelet mėnesių savo plunksna išsakė daug herojiškų mūsų tauto didvyrių žygių. Spaudos lapuose jie jamžino pačius gražiausius mūsų brolių išgyvenimus kovas, pergales ir mirtį. Išsa kyti žodžiai pasiliks kartom: Ačiū spaudos štabui. Plačioj scenoje jungtiniai vyrų ir moterų chorai. Priešais virš šimtinės orkestro dalyvių. Milžiniška salė pavirto į gyvą, ai suojančią jūrą. Ir štai atėjo su silkaupimo valanda. Maestro A. Kučiūnas valandėlei susikautė, lyg prieš didįjį lėmimą i lazdele Mostelėja. Didingai su skamba Requiem aeternam de na eis, Domine. Salėje isivieie pataujama mirtina tyla. Neiduos sustings žvilgnis. Akys pr tarpiais sužvilga skaidri, kai tėviškos rasa, ašara. Minia ty liai kartoja kiekvieną ištart chorą ar solisto žodį, minia g vena viena mintimi — Jų An žinam Atminimui. Didingi skamba "Requiem" ir malde žodžiu Tau, laisvės kovotojai tegaline dekotai. Bet jūsu ž: (Nukelta į 5 ps.)

**JUOZAS KAPACINSKAS
SLAUBINGOS DIENOS
(1944-1950 metų atsiminimai)**

20 SUSITIKIMAS PRIE DRABUŽIŲ SANDELIŲ

Gegužės trečią dieną sužinojau iš latvių, kad Stopenheime iš vokiečių sandėlių dalijami drabužiai. Mano dvaritės buvo sugedęs, tai išdrožiau pėsčias, norėdamas pamatyti, kaip tas dalinimas vyksta, o gal ką nors ir gauti. Bet apie drabužių dalinimą sužinojau ir apylinkių gyventojai, tad prie sandėlių prisirinko didelė žmonių minia. Susidarius tokiai padėčiai, amerikiečiai pastatė prie sandėlių sargybą ir žmonių į sandėlius neleido. Tik tai drąsesnieji, kareiviams nelabai kreipiant dėmesio, pro sargybą įsprūkdavo į sandėlius ir nutverdavo kokį drabužį ar medžiagos gabalą. Aš tik pasižiūrėjau, pasidairiau, pavaikštinėjau su kitais drauge apie sandėlius ir, nieko nelaimėjęs, grįžau namo.

Prie šių sandėlių iš artimesnių apylinkių ateidavo ir nemažai lietuvių. Tai buvo gera progą susitikti ir pasikalbėti su žmonėmis. Atsirado pažįstamų ir iš to transporto, kuriuo atvežė mus kartu perkiniuose vagonuose. Niekas tada nežinojome, kur būsim nuvežti ir ar kada susitiksim; tai dabar įdomu buvo sužinoti, kaip kitiems teko pergyventi tą laikotarpį.

Grįžęs susitaisiau dvaritį ir kitą dieną vėl važiuavau prie tų sandėlių. Dabar radau dar daugiau prisirinkusių žmonių, tačiau iš tų sandėlių niekam nieko nedavė.

Parvažiuodamas užvažiuavau į Ellingen miestelį, kuriame taip pat buvo nemažai vokiečių sandėlių ir prieš keletą dienų buvo dalijami drabužiai. Ir čia nieko negavau. Žmonių buvo prisirinkę didžiulė minia: viso-

kių tautybių ir vietinių vokiečių. Jeigu būčiau nuvykęs į vieną ar kitą vietą porą dienų anksčiau, tai gal būčiau ką gavęs.

Gegužės 5 d. aštuntą valandą ryto pranešė, kad karas su Vokietija vakaru fronte pasibaigė. Paskutinis vokiečių lėktuvas buvo nušautas apie aštuntą valandą ryto. Tikslai rytų fronte vokiečiai dar nebuvo kapitulavę. Mums buvo neaišku, kodėl taip yra. Sklido gandai, kad vokiečių armija, kapitulavusi vakaru fronte, tariasi su vakariečiais sąjungininkais, kad vokiečiams dabar būtų leista išvartyti sovietų armiją iš Vokietijos. Greičiausiai tie gandai mūsų tarpe pasisklido tikslai dėl to, kad ištremtieji taip norėjo. Taip, mes visi norėjome, kad vokiečiai išvartytų sovietų armiją ne tik iš savo žemės, bet ir iš visų rytinių valstybių, žinoma, ir iš mūsų tėvynės Lietuvos.

Gegužės šeštą dieną, sekmdienį, kaip paprastai, apie dešimtą valandą ėjome į bažnyčią. Pamaldos dar nebuvo prasidėjusios. Atėjęs į bažnyčią, klebonas paprašė žmones ištuštinti pirmųjų eilų suolus. Kunigas išėjo iš bažnyčios ir greit grįžo su būriu amerikiečių kareivių, kuriuos susodino į pirmuosius suolus. Tai padaręs, jis atlikė mišias. Nežinau, kaip kitiems žmonėms, bet man toks kunigo pataikavimas nelabai patiko. Gal amerikiečių kareiviai tokios tvarkos iš kunigo pareikalavo...

Išėjęs iš bažnyčios, susitikau porą danų, kurie kartu dirbo vokiečių geležinkeluose. Jiedu man pasakė, kad jie ir jų draugai jau grįžtą į savo kraštą. Valandėlę pasikalbėjome paskutinį kartą, paspaudėme rankas, kaip pridera geriems draugams, ir atsiviekinome.

Buvau girdėjęs apie Danijos kraštą. Tai nėra didelė šalis, bet pavyzdinčiai tvarkingas žemės ūkis. Pagalvojau: laimingi tie žmonės, kuriems lemta ten gyventi. Grįžau susimastęs apie geresnį pasaulį. Jie

grįžta iš laimėto karo, jų viltys išsipildė, o mums karas dar nepasibaigė. Bet ateis diena, ir mes išgyvensime džiaugsmą, kai karas pasibaigs rytų fronte ir rytinėms Europos tautoms bus sugrąžinta prarastoji laisvė.

Parėjęs iš bažnyčios, radau pas mus užėjusį vieną amerikiečių kareivį negra. Tai buvo kiek neįprasta — pirmas pas mus užėjęs Amerikos kareivis buvo juodas. Ar jis pas mus užėjo su koku reikalu, ar tiklta šiaip sau, nežinojom, nes negalėjom su juo susikalbėti. Jis, keliolika minučių pas mus pabuvęs, mums nesuprantama kalba šį tą pakalbėjęs, išėjo.

Gegužės 8 d. vėl išvažiuavau dviračiu į Stopenheimą. Vėliau užsukau ir į Ellingoną, nes norėjau susitikti su pažįstamais. Čia radau jau prie sandėlių susirinkusią minią žmonių, kurių tarpe buvo nemažas skaičius lietuvių. (Nu ir sumaišė tą svieta — tas vokiečiai.) Daugumas šių žmonių karo metu buvo atvežti į Vokietiją prievartos darbams. Tai buvo prancūzai, italai, olandai, danai, belgai, čekai, lenkai, ukrainiečiai, rusai, rumunai, lietuviai, latviai, estai, graikai ir kt. Sie žmonės galėjo susikalbėti daugiausia vokiškai. Visi samprotavo, kad greitai turi karas baigtis ir rytų fronte — tada visi grįšime į savo gimtuosius kraštus.

Tomis dienomis žmonės gyveno mintimis, kad netrukus visos armijos pasitrauks iš užimtų kraštų, kad visoms tautoms bus atstatyta laisvė ir teisingumas. Kai kurie pranašavo, kad tuo atveju, jeigu sovietai nesitrauks iš užimtų kraštų atgal, tai vakarų sąjungininkų kariuomenė pradės išlaisvinimo žygį. Taip prabėgo pirmosios išlaisvinimo dienos, ir prasidėjo nykaus laukimo metai.

KARO PABAIGA

Gegužės devintą dieną, vos tik išėjęs į gatvę, susitikau su keliais olandais, kurie man pranešė, jog karas

jau tikrai baigtas Europoje. Jie, esą, vakar klausę radijo žinių iš Londono. Tą žinią pranešant, skambėjo visų Londono bažnyčių varpai.

Po nuotykingų pergyvenimų pagaliau liovėsi kr tusios bombos, užgeso gaisrai miestuose, karas pas baigė. Prasidėjo naujas istorijos periodas. Džiaugė visa žmonija. O už vis labiausiai džiaugėsi tie, kur karą laimėjo. Ir, žinoma, nusiminė pralaimėtojo II Pasaulinis karas, pradėtas Hitlerio - Stalino sus tarimu, pradžė milijonus žmonių ir pakeitė pasaulį veidą. Laisvės neteko rytų ir vidurio Europos tauto II Pasaulinio karo aiskiausiu laimėtoju išėjo Soviet Sąjunga, išplėtusi savo imperiją ir sustiprinsi karir galybę. Sunaikintas nacionalsocializmas ir fašizma liko sustiprėjęs ir išsiplėtęs komunizmas.

1945 m. Pabėgėliai grįžta.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: Prospect 8-3229
Rezid. telefonai: Walbrook 5-5076
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. ir ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Telefonai: Prospect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-9
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
PR 6-1795 arba 312-695-0533
425 N. LIBERTY ST. R. 25
ELGIN, ILLINOIS
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlack 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., ketvirtadi. nuo 1-4 ir 7-9, antradi., penktadieni. nuo 1-5, trečiadieni. tikrai susitarus.

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036 arba 776-4269

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akuterija ir moterų ligos
4157 ARCHER AVENUE
OFISO VALANDOS:
Nuo 2-4 ir nuo 8-9:30 val. vakaro, šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadieni. pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-4547

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Treči. ir šeštadi. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

GRovehill 6-1595

DR. ALDONA A. JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. A. KAVALIUNAS

VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. PULASKI RD.
Ofisas: 585-2525
Rezid.: TRIangle 4-0281
Priėmimo valandos: Pirmadi., Antradi., Ketvirtadi. ir Penktadi. 2-4 val. p. p. ir 6-9 val. vak. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadi., ketvirtadi. 5-8 val. vak., antradi., penktadi. 1-4 popiet. Priiėmėja tik susitarus

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadi. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Phone: NEvada 8-7048

DR. A. MONTVIDAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Room 322
4010 WEST MADISON STREET
CHICAGO, ILL. 60624
Valandos: kasdien nuo 10 ryto iki 3 p. p. Vakarinis: pirmadi. ir ketvirtadi. nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Ofiso telefonai: CLIFFside 4-2896
Rez. telefonai: WALbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 SO. ASHLAND
Savaitės dienomis priėmimo valandos 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-5 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta. Ligonius priima tik susitarus telefonu.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577
OFISO val.: pirmadi., antradi., trečiadi. ir penktadi. 1-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Tel.: HEmlack 4-2413
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195

ATOSTOGOSE

DIDŽIOJO SKAUSMO

IR RYZTO KELIU

(Atkelta iš 4 psl.)

giai nemirtingi ir amžini, kaip ir šie maldos žodžiai.

Maža pertraukėlė ir... skamba "Vilniaus Varpai". Savas kūrinys. Poeto K. Bradūno žodžiai veda mus tėviškėn brangion. "Jaugoni Nemuno upynė" — iš jungtinių chorų kručinių pabyra žodžiai ir melodijos. Ir žodis po žodžio keliaujame drauge su dainuojančiais gražių lietuvišką kantaų apie Nemuno šalį — Lietuvą. Ir mes ryžtamės drauge su poetu keliauti iš amžių gludumos ir uždegti židinius namuos, kuriuos užpūtė svetimieji vėjai. Tarp gražių melodijų toliuose girdi aidint Vilniaus varpus. Mūsų iškilieji dainininkai Darna Stankaitytė, Aldona Stempuzienė, Alvena Giedraitienė, Prudencija Bičkienė, Stasys Baras, Jonas Vaznelis ir Algirdas Brazis ir chorai: Alice Stephens dainininkės, Chicago Lietuvos Operos Choras, Chicago Vyčių Choras, Tėviškės Lietuvos Evangelikų Choras sudarė didingą darbštų, nuoširdaus pasiaukojimo ir ištvėrmės vienetą, kuris įgyvendino tai, ko net ir didžiausios tautinės grupės nepajėgia. Jūs, mieli choristai su vadovu muz. A. Kuciūnu priesakyje, atiduota Lietuvos didvyriams

Tel. Ofiso: 847-5800; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampus Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-9 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadi. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Telefonai: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER

LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS
30 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivias Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, Treči. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 1 v. p. p. iki 8 val. (trečiadi. uždaryta), šeštadi. 10 ryto iki 1 p. p.

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — pilnas apdraudimas
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. Walbrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. LITUANICA Avenue
Tel.: FRONTier 6-1882

GRADINSKAS

SVEIKATA

YRA VISKAS. BŪSI DAUG SVEIKESNIS — IŠGYK GERĄ ORO VESINTUVĄ PAS MUS.
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
TV • RADIJA! • HI-FI STEREO

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. — Šeštadieni. ir sekmadieni. nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakarų šou: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlack 4-2413
7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Naujai garsėjantis jaunas filmų aktorius Rock Hudson svarbiausiomis statomo veikalo artistėmis pasirinko Giną Lollobrigidą ir Claudia Cardinale. Jis tvirtina, kad šiam filmui tikrai jaunos italės tinkančios.

auka yra pati prasmingiausia. Jūs negalėsite nieko gražesnio jiems padovanoti, kaip maldą ir tėvynės prisiminimus, už kuriuos jie kovojo ir mirė.

Trijų valandų laikotarpyje išgyvenome daug ką. Išgyvenome visą mūsų tautos praeitį, jos laimėjimus, džiaugsmą ir kančios kelią. Išgyvenome mūsų tautos tragediją ir jos ryžtą visumoje. Kiekvienas gi širdyje ryžosi iš naujo, naujona kovoti ir darban. Tos kelios akimirkos buvo tik didžiojo darbo pradžia. Kova ilga ir sunki. Ir kiekvienas iš mūsų kartoją poetą K. Bradūną:

*Be tėvynės negaliu sušilti
Svetimioji židinio liepsna,
Be tėvynės ir gyventi ir mirti
Visoj žemėj vietos negana.*

Kai nutylo skambėjė posmai ir muzikos aidai, pakilome kupini kažko naujo. Minia liudių vieningo darbo kelius, gi šios didingos šventės pradininkai ir vykdytojai parodė galybę, apie kurią jau kalba laisvojo pasaulio žmogus ir spausdintas žodis.

Tauta, paaukojusi tūkstančius gyvybių už laisvę, nemiršta. Ji prisikels laisvam gyvenimui!

ROCKFORD, ILL.

Mūsų jaunuoliai

Tėvams yra džiugu, kai jų vaikai žengia pirmyn, — baigia mokslus ir pasirenka vienokią ar kitokią profesiją. Tai džiungina taip pat gimines bei artimųnus draugus.

Štai Ronualdas Poška, biznierių Poškų sūnus, prieš kurį laiką baigė aukštuosius mokslus, pasirinkdamas savo specialybę meną. Toje srityje jis pušėtinai yra pasizymėjęs. Dabar Milwaukee universitete jis tris dienas per savaitę dėsto meną. Be to, dvi dienas per savaitę tą patį dalyką dėsto Rockfordo kolegijoje. Gyvendamas tėvų namuose, jis ten yra prėngęs savo rūšies dirbtuvėlę, kurioje gamina klėšes. Stalai, staliukai ir kelios didesnės bei mažesnės mašinos sudaro tą dirbtuvėlę. Ronualdo motinėlė išvedžiojo mane po tą dirbtuvėlę. Tačiau ji negalėjo paaiškinti, kaip tos mašinos veikia. Jų veikimas ir man nebuvo suprantamas.

Ant sienų kabojo įvairūs paveikslai bei visur matėsi dažai, kurie būtinai yra reikalingi menininkui.

Kaip teko patirti, Ronualdas yra nusipirkęs namą Milwaukee mieste. Ten jis rengiasi atidaryti meno įstaigą.

Geriausio jam pasisekimo!

Chepuliai užaugino dvi dukteris. Vyresnioji dukrelė buvo linkusi į muziką ir puikiai smuikavo. Pasirodėdavo ji ir lietuvių parngimų programose. Vėliau iškėkėjo už smuikinko Allen. Dabar jau ir jos dukrelės paaugusios. Vyresnioji Alfie baigė Rockfordo kolegiją ir gavo di-

plomą. Pasirinko ji sau mokytojos profesiją.

Ryšium su anūkės mokslo baigimu ponai Chepuliai surengė banketą Lietuvos klubo mažojoje salėje, sukviesdami apie 50 asmenų, — giminių ir artimų draugų. Dalyvavo visi Chepulių ir Allenų giminės. Jų tarpe buvo ir ponis Poškienė bei jos sūnus Ronualdas.

Chepulių jaunesnioji dukrelė Mona garsėja politikoje. Ji jau dviems terminams buvo išrinkta nepriklausomu sąrašu Loves Parko miesto tarybos nariu. Taryboje ji dažnai pasižymi savo kalbomis ir sumanymais. Kelias atvejais Rockfordo didieji laikraščiai apie ją yra gana plačiai rašę.

Turime mes ir daugiau pasižymėjusių jaunuolių, bet apie juos kitą kartą. Zvalgas

Žemaitės kūrinių kitomis kalbomis

Svetimos tautos Žemaitės kūrinių susidomėjo dar 20 amž. pradžioje. 1903 m. lenkų kalba

buvo pasirodęs Žemaitės apsakymas "Prie užvertos langinės".

1924 m. latvių kalba Rygoje išėjo Žemaitės "Rudens vakaras" ir kiti apsakymai. Apie rašytojos gyvenimą ir kūrybą pateikta medžiagos "Bošaja Sovetskaja enciklopedija" 25 tome (I laidoje). Pagal E. Vidmanto žinias ("Komj. Tiesa", geg. 30, nr. 104), Žemaitė paplito Sovietų Sąjungoje pradėdant 1947 m. Tais metais rusų kalba pasirodė rašytojos "Rinktinė" (vert. Z. Šišova) ir "Apsakymai" (vert. F. Šuravinas). Vėliau pasirodė kitų apsakymų rinkiniai. Iš viso rusų kalba išėjo 10 Žemaitės leidinių, bendro 870,000 egz. tiražo. Apsakymai pasirodė latvių, estų, ukrainiečių, gudų, armėnų ir kt. tautų spaudoje. Iš kitų kraštų minėtini: Bulgarija (Žemaitės rinkinys pasirodė 1949 m.), Čekoslovakija (1958 m., drauge su kitais Pabaltijo rašytojais) Kinija (1952 m. pasirodęs rinkinys "Lietuvių apsakymai"). Lenkijoje Žemaitė susidomėta pokario metais: du apsakymų rinkiniai po 3,000 ir 4,000 egz., išleisti 1952 ir 1953 metais. (E)

A. A. JUOZAS RUDIS

Gyv. 14837 So. Karlov Ave., Midlothian, Ill.

Mirė 1965 m. birželio 19 d., 6:10 val. vakaro, sulaukęs 73 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Telsių apskr., Plungės parapijoje. Amerikoje išgyveno 54 metus. Paliko nuliudę žmona Ona, pagal tėvus Drvienga, dukte Lillian Kobierski, žentas Walter, anūkai Paul ir Thom, sūnus Rupert, marti Betty, anikai Richard ir Ronald, sesuo Petronėlė Kasaragis su šeima, svogeris John Trilik su šeima ir daug kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Priklausė S. L. A. 226 kuopai. Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.

Trečiadienį, birželio 23 diena 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. Mykolo parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Juozo Rudžio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliudę lieka:
Žmona, dukte, sūnus, anūkai ir kiti giminės.
Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1965 m. birželio 21 dieną 3:20 val. ryto mirė mūsų mylima mama, močiutė ir usvė.

A. A. ONA KRIKŠČIUNIENĖ

(Petrauskaitė)

Gimė Lietuvoje, Sialiuų mieste.

Kūnas bus pašarvotas antradienį, 2 val. po pietų Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st Street.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, birželio 24 dieną, 9:15 val. ryto iš koplyčios į Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Nuliudę lieka: motina Lietuvoje Eleonora Petrauskienė, sūnus Gytis su žmona, dukterys: Donata Karužienė ir Julija Jonaitienė su šeimomis, seserys: Sofija Grauzinienė su vyru ir Emilija Petrauskaitė ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko seserys ir brolis.

Laidotuvių Direktorai Petkus ir Sūnus. Tel. GR 6-2345.

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Chicago Lietuvos Suvalkiečių Drjos pusmetinis susirinkimas įvyks birželio 23 d., trečiadienį, Hollywood Inn svetainėje, 2417 W. 43rd St., 8 v. vak. Nariai prašomi atsilankyti, nes bus svarbių reikalų aptarti.
E. McNamee, nut. rašt.

SKAITYK KASDIEN NAUJIENAS

Lietuviai taipgi perka ir perduoda ir progas sužinoti tikrai per NAUJIENAS

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

LOVEIKIS

Telegrama Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

John F. Eudeikis

Laidotuvių Direktorius

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 — 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st STREET

Telefonai: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th AVE., CICERO

Telefonai: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

NARIAI

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2223

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

Sėkmingai praėjo Gintaro balius

Šeštadienį, birželio 19 dieną, įvyko Chicago Lietuvių Moterų Klubo penktas metinis Gintaro balius puošniajame South Shore Country klube. Dalyvių buvo apie keturi šimtai ir visi gėrėjosi banketo pasisekimu ir gražiomis bei talentingomis debiutantėmis.

Svetainė buvo puošniai išdekoruota. Klubo narės nuosirdžiai priimdinėjo svečius ir viešniai ir įvadas į patį balių buvo šiltas ir malonus.

Atėjus valandai eiti į svetainę ir sėstis prie stalų, klubo pirmininkė muzikė Genovaitė Giedraitienė pasveikino visus dalyvius. Tuojau pasigirdo Amerikos Himnas, kurį vedė ponė Giedraitienė, visai publikai pritariant. Po šio sekė Lietuvos Himnas, visiems dalyviams kartu giedant.

Pono Jono Byansko orkestras, žymiai padidintas, grojo vakarieniškus metus. Po vakarieniškos sekė debiutančių pristatymas. Ponia Daužvardienė padarė įvadą į kiekvienos debiutantės pasirodymą. Pirmoji buvo Diana Gene Brazis, kuri atlydėjo jos tėvelis, dainininkas Algirdas Brazis, muzikai grojant "Kaip-gi gražus, gražus rūtelių darželis". Sekė Cheryl Katherine Gedutis, jos tėvelio lydimas, prie "Geisimai ir Svajonės" muzikos. Diana Linda Kudirka buvo atlydėta jos tėvelio, muzikai grojant "Per tamsią naktelę". Naujienybė šiam Gintaro baliuje buvo pristatymas dviejų sesučių — Christine Adele Mikšis ir Jacqueline Maria Mikšis. Jų tėvelis turėjo jaustis tikrai puikiai, turėdamas progos pristatyti publikai savo dvi gražias dukreles vienu kartu. "Šią naktelę per naktelę miego nemiegojau" buvo muzika, kuri lydėjo sesutes Mikšutes ir jų tėvelį.

Buvęs respublikonų kandidatas į prezidentus Barry Goldwater Floridoje šėta su Betty Hendrickson, Havajų delegate. Goldwater organizuoja savo politinę grupę ir artėjantiuose rinkimuose ruošiasi kandidatuoti į senatą.

Jos tėvelio lydimas Patricia Adele Murray žengė prie muzikos "Pas močiutę augau". Maryellen Felicia Wainšoros tėvelis atlydėjo savo gražią dukrelę prie "Pasėjų žalią rūtą", o Nancy Lee Zabrauskas, tėvelio lydimas, buvo sutikta "Augo kieme klevelis" gaidū.

Visos debiutantės buvo publikos šiltai priimtos. Ponia Južė Daužvardienė, klubo garbės pirmininkė, informavo apie debiutantes.

Po šių ceremonijų sekė vakarieniškas. Visą laiką grojo Jono Byansko orkestras. Debiutantės atidavė savo Motinėms gėles orkestrui grojant "Mano Rožė" ir "Pamylėjau vakar". Šis vaizdas buvo labai jaudinantis.

Po skanios vakarieniškos toliau tęsėsi vakaro programa. Ponia Daukuviene paprašė ponį Južę Daužvardienę programai tęsti.

Klubas davė 1965 metų stipendiją vienai klubo įsteigėjų — Dr. Elizabeth Satkauskas, anūkei — jaunajai Lucijai. Lucija padėjo už šią stipendiją. Ji prižadėjo stengtis nepavilti klubo narių, sieksianti geriausių kreditų moksle.

Šiame Gintaro baliuje buvo dar viena naujienybė: klubo debiutančių palydovai buvo Gintaro Korp nariai Gintautas Barkauskas, Jonas Domanskas, Eugenijus Balčiūnas, Richardas Mačiulis, Vytautas Mikšius, Ramunas Marčiulionis, Gintaras Nauras ir Jonas Tamošiūnas. Gintaro Korp nariai pirmą kartą debiutantes lydėjo. Dalyvavo ir praeitų metų debiutantės Beverly Brazis Block, Virginia Felicia Bobinas, Mary Eleanor Clark, Christine Joan Gribauskas, Victoria Catherine Kutchins, Patricia Ellen Phillips, Miriam Dianne Phillips ir Marylyn R. Shaules.

Klubas valdyba, ponė Genovaitė Giedraitienė, pirmininkė, ir visos jos valdybos narės, kurios daug dirbo, kad padaryti šį Gintaro balių taip sėkmingu, nuosirdžiai sveikino. Ypač sveikinam ponė Joan Oaksas, parodžiusią daug sumanumo savo pareigose.

Nora Gugienė

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

GRAŽIOJI AMERIKA

"America the Beautiful" — tokiu pavadinimu jau pradėta organizuoti ateinančių metų pasaulinė gėlių paroda Chicagoje. Kaip 1966 metų pasaulinė gėlių parodos direktorius Frank Dubinsky praneša, paroda įvyks kovo 19-27 dienomis McCormick Place, ten pat, kur buvo praeitųjų metų paroda kovo mėnesį. Vardas parodai "Gražioji Amerika" parinktas norint išdėstyti prezidento Johnsono paskelbtą Amerikos pagražinimo programą "Beautify America".

Ateinančio pavasario gėlių parodos rengimo reikalus jau aptarė Chicago Flower and Garden Show korporacija savo metiniame susirinkime, ir daržininkai bei gėlininkai jau iš anksto pradeda savo būsimus eksponatus ruošti.

UŽMUŠTA 210 IR 120

Pranešama, kad nuo šių metų pradžios iki praeito ketvirtadienio vidurnakties Cook apskrityje nuo automobilių žuvo 210 žmonių, iš kurių 120 žuvo Chicago mieste, kur, be to, 18,701 žmogus per tą laiką buvo sužeista.

JUO TURTINGESNIS — JUO LIESESNIS

Grupė tyrinėtojų New York'e padarė įdomų tyrinėjimą ir gavo dar įdomesnius rezultatus. Būtent Michael Reese ligoninės ir Stunkard universiteto daktarai ištyrė 690 vyrus ir 970 moterų, ieškodami priežasčių, nuo kuo ir dėlko vieni žmonės išlaiko liesą valksčią figūrą, o kiti beviltingai riebi. Pasirodo, tetai priklauso nuo to, ant kokios pakopos stovi socialinio ir ekonominio kilimo ar smukimo atžvilgiu. Žodžiu, juo aukštesnei socialinei klasei žmogus priklauso, juo yra liesesnis, ir priešingai.

AMA žurnale paskelbtame daktarų grupės raporte pasakyta, kad "žemo stovio" moterų šešis kartus yra daugiau nutukusių negu "aukščiau stovinčių".

Ne tik nuo socialinės padėties tetai priklauso, bet ir nuo tautybės ir net nuo tikybos! Pvz. italių moterų tarpe nutukusių yra 3 kartus daugiau negu anglių; riebių liuteronų yra 24 nuosimčiai, bet riebių episkopalų tik 3 nuosimčiai. Žinoma, daugiausia nutukusių moterų yra ateivių-imigrantų tarpe. Čia gimusių amerikiečių —

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

COLD - HEADER SET-UP MAN

Top Wages To Good Man. Many Company Benefits.

PIONEER SCREW & NUT CO.

2010 N. RUBY, MELROSE PARK, MR. J. ZANDLO, MU 1-1000

CORRUGATED BOX WORKERS

Need Men in All Departments New Operation. Unusual Opportunities. NORTH LAKE, ILL.

ST. JOE PAPER COMPANY 401 No. Northwest Ave. 562-6000

AUTOMOBILE MECHANICS

Immediate openings for qualified journeymen mechanics. Consideration will be given to Semi-skilled apprentice mechanics. Ultra-modern facilities afford top working conditions. Paid vacations, health welfare and other benefits. Only top men need apply in person: See Mr. Hillman or Mr. Swanson "Z" FRANK CHEVROLET 2050 PETERSON AVE. Apply Weekdays 8 to 5.

AUTOMATIC SCREW MACHINE

B & S Setup and operate. Days or nights. DANDY SCREW PRODUCTS 1811 W. SUMMERDALE

CHUCKING MACHINE PRODUCTS

Now has openings for Hardinge set up men. Automatic screw machine set up men. Machine operators. Excellent wages — some overtime. 3550 BIRCH — FRANKLIN PARK Tel. 678-2995

BALDŲ IŠBAIGĖJAS

Patyres, aukščiausias atlyginimas, sumanus ir gabus vyras. Gydymas, pensijos planas. Daug viršvalandžių. YA 7-1924 TASEMKIN'S FURNITURE HOUSE 4609 So. ASHLAND

MAINTENANCE MECHANIC

Small pressure pumps and motors. Steady work 12 months. Good pay. 3850 So. LARAMIE AVE.

pirmos kartos tarpe yra dar 24 nuosimčiai riebių, bet ketvirtoje kartoje bėra vos 5 nuosimčiai.

Vyrai rodą veik tas pačias tendencijas kaip ir moterys, tik jų nutukimo svoris, lyginant su jų normaliu svoriu, nesąg tiek ryškus, kaip nutukusių moterų.

TRUMPAI

— *Martynas Gaspariūnas*, biržietis, gyv. Chicagoje, brolio prašomas atsileipti šiuo adresu: Sr. Krisius Gaspariūnas, Joaquin Gonzalez 2298, dep. 2, Buenos Aires, Argentina.

— *Don Varnas posto pagelbinis Moterų vienetas Nr. 986* rengia parengimą su vakarieniškos mėn. 21 dieną Sportsman's parke, 3301 So. Laramie Ave. 6 val. vak. Po vakarieniškos visi turės progos pamatyti arklių lenktynes — Harness racing. Bilietai gaunami pas Anelę Pocius, vieneto pirmininkę, ir sekančias narses: Mrs. Bernice Glebes, Mary Dzimidas, Ann Daresh, Albina Martinkus, Valeria Stanaitis, Gene Krajicak, Harriete Petrila, Ann Shulmistras, Marion Zemeske, Jean Pargauskas ir Miss Ann Kuzma. A. P.

— *Jonas Augustas*, gyvenęs Sun City (Arizona), atskrido į sesers Onos Orlauskienės laido tuves. Čikagoje praleis kelias dienas, lankydamas giminių ir pažįstamus. Jonas daug metų išgyveno Čikagoje.

— *Martynas Jonas Brakas*, Mažosios Lietuvos veikėjo Martyno Brako sūnus, Oklahomos Valstijos Universitete įgijo mechanikos inžinierijos bakalaurą laipsnį. Jis inžinierijos mokslus pradėjo Cornell Universitete ir, kaip Amerikos Oro Pajėgų stipendininkas, baigė

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkių

SEWING

If you have industrial sewing machine experience, and if you can speak and understand English, you may easily qualify for one of the following jobs:

SEWING MACHINE OPERATOR

DRAPERY OPERATOR

PLASTIC SEWER (KNOW BINDING)

LOOPING MACHINE OPERATOR

(Must have 2 years' experience threading and operating looping machines)

There are a large number of these good jobs now open in many sections of the city. Come in and discuss them with us. There is no charge for our job-finding service.

APPLY NOW

ILLINOIS STATE EMPLOYMENT SERVICE

GENERAL INDUSTRIAL OFFICE

321 SO. STATE ST.

7th Floor

CASHIERS — WAITRESSES

Age 18 to 45

If you are H.S. graduate with a pleasing personality and personable we would like to arrange an interview with you. Uniforms furnished & laundered. Co. paid ins. Liberal benefits. Ref. req. See Miss GASTON

FORUM CAFETERIA

64 W. Madison Street ST 2-4524

WOMEN

PRESS OPERATORS

Plastic injection molding. Profit sharing and hospitalization. Must speak some English. Steady work.

Call 282-7676, or apply in person.

L. T. KINDER

PLASTICS, INC.

4601 W. ADDISON STREET

REGISTERED NURSES

NEEDED

Full Time And Part Time. Evening And Night Shift. Excellent Personnel Policies And Good Benefits. Contact Personnel Department.

EDWARD HOSPITAL

NAPERVILLE, ILLINOIS

Tel. 355-0450

REIKALINGA ŠEIMININKĖ - KOMPANJONĖ. Gyventi vietoje ar 5 dienas savaitėje atvažiuoti, du suaugę, dėl atlyginimo susitarim. Puiki vieta tinkamam asmeniui, geras susisiekti rekomendacijos. Tel. LA 3-3224 darbo dienomis, šešt. ir sekn. IR 8-3267 arba IR 8-5343

Oklahomoje. Jau High School-lėje pasižymėjęs savo gabumais, jis mokslą baigė aukščiausiasia pažymiais, visą studijų laiką buvęs "on the dean's list". Jis ruošiasi Oro Pajėgų karininko karjerai, kartu tęsdamas savo studijas inžinierijos magistro laipsniui įgyti.

— *Šeštadienį* gražią lietuvišką šeimą sukūrė Rimas Vaitėaitis ir Auksė Paplėnaitė. Jungtinių apėigas Marquette Parko parapijos bažnyčioje atliko kun. Zakarauskas. Vaisės, kuriose dalyvavo apie 300 asmenų, įvyko Chateau Busche salėje. Dalyvavo didelis skaičius jaunimo. Jaunikis prieš penkis metus atvyko iš pavergtos Lietuvos. Šiuo metu jis baigia studijas Illinois universitete. Jaunoji Auksė Paplėnaitė, kurios nepersenai miręs tėvelis dr. Jonas Paplėnas buvo žinomas visuomenininkas ir žurnalistas, yra baigusi žurnalizmo ir anglų kalbos studijas ir šiuo metu dirba "Encyklopaedia Britannica" bendrovėje. Jungtūvėms asistavo pamergės: V. Aleksandriūnaitė, V. Vaičiūnaitė, S. Paulauskaitė ir R. Paplėnaitė. Pajauniais buvo: A. Pužauskas, A. Kiela, T. Leonas ir J. Moščinskis.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos ilgiam terminams ir žemiais nuosimčiais mėnesiniais išmokėjimais.

Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

2-JU BUTŲ, 1½ aukšto, 12 metų mūras, 5 ir 4 kamb., 2 atskiri gazo šild., sausas beismontas, garžas, prie pat Marquette Parko. \$30,700.
5% KAMB., 8 metų mūrinis, centr. oro vėsinimas, sausas beismontas, geležinė tvora, platus lotas, arti 73 ir California. \$21,000.

NAUJAS 2 METŲ, 6 kamb., mūras, kilimai, alum. langai, "awnings", platus privatus kiemas, arti mūsu. — \$17,950.

5 KAMB. BUNGALOW, arti 65 ir California, gazo šild., garžas, savininkas parduos su nuolaida už \$16,900.
3 BUTŲ MEDINIS, \$285 nuomos mėn., centr. gazo šild., alum. langai, sausas beismontas, apie 50 pėdų lotas, prie 62 ir arti Kedzie. \$22,800.
GERAI ATRODŲ, tvirtas, 2 aukštų mūras, arti Marquette Parko, naujas gazo šild., platus kiemas, 2 auto mūr. garžas, daug vertingų priedų. Virš \$5,000 nuomos. \$36,000, priims rimtą pasiūlymą.

ATEKITE — VISADA TURIME GERŲ NAMŲ.

K. VALDIS REAL ESTATE

2458 W. 69th St. — Tel.: RE 7-7200 — RE 7-8534

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

PAJAMŲ MOKESČIŲ BLANKŲ ISPILDYMAS — INCOME TAX SERVICE BUTŲ NUOMAVIMAI DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI

BELL — REALTY

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

TURIME SIMTUS NAMŲ CICERO, BERWYN, RIVERSIDE IR KITOSE VAKARINIŲSE PRIEMIEŠIUOSE. MŪSU ISTAIGOJE JŲ GALITE ISSIRINKTI JUMS PATINKAMĄ NUOSAVYBĘ IŠ KATALOGO. VIENINTELIAI IŠ LIETUVIŲ PRIKLAUSOME PRIE M. L. S.

ŠATAS REALTY

4936 WEST 15th STREET CICERO, ILLINOIS 60650

Office: OL 6-2233 Residence OL 2-8907

DIDŽIAUSIAS IR GERIAUSIAS NAMŲ IR BIZNŪ PASIRINKIMAS

• APDRAUDA • NOTARIJATAS •

LEONAS REAL ESTATE

2735 West 71st Street WALbrook 5-6015

PERKAME, PARDUODAME, MAI-NOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskola, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.
NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 West 59th Street
PProspect 8-5454

14 BUTŲ, krautuvė, taverna, ir didelė auto taisyimo dirbtuvė, \$25,440 metinių pajamų, Brighton Parko centre, savininkas duoda paskola.
MORINIS 1½ a. 5% ir 4, 2 auto garažas, 10 metų senumo, 46th ir Kilpatrick.
3 BUTAI, MEDINIS, Brighton Parko. \$12,500.

SIMAITIS REALTY

INCOME TAX SERVICE

2737 W. 43rd STREET

Tel. CL 4-2390

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

NUTEKĖJIMO VAMZDŽIAI IR RINOS

Patyrusių specialistų nauji ir taisymo darbai. Įvairūs stogai ir kaminalai. Dažymas iš lauko pusės.

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

Skambinkit

LA 1-6047 arba RO 2-8778

Pilnai apdrausti, darbas garantuotas. Įkainavimas veitui, kreipkitės bet kada

HEATING CONTRACTOR

rengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Rengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apšakalavimai nemokami.

Turū leidimus dirbti mieste ir užmiešiuose.

Domas Zutauskas

HEATING & SHEET METAL

444 So. Western Ave., Chicago 9, Ill

Tel.: VI 7-3447

HEATING CONTRACTORS

Istatome šiltu oru pušiamus pečius, vandens boilerius ir oro vėsinčius. Vieninteliai iš lietuvių turime miesto leidimą dirbti naujuose namuose.

CICERO HEATING AND SHEET METAL CO.

2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill

Ofiso tel. 277-1442

JUOZAS ZEMAITIS — OL 8-0412

ir

VICTOR SKADE — ST 8-9272

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų.

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.

KAMINUS ĮVALOME ir pataisome. Nudažome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.

Skambinkit

LA 1-6047 arba RO 2-8778

Įkainavimas veitui, kreipkitės bet kada

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

S-T-R-E-T-C-H YOUR DOLLARS
Call: Frank Zapollis
3208½ W. 95th St.
GR 6-4339
GA 4-8654

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Franckus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel. PR 8-9533

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus.
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNČIAMSI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS. DIDELIS PASIRINKIMAS MEDŽIAGŲ IR KITŲ PREKIŲ. EXPRESS GIFT PARCEL CO. 3320 S. HALSTED ST. LA 3-2021 L. KAVALIUSKIENE Atidaryta darbo dien. 9—6 val. Pirm. ir ketvirt. 9—9 val. vak.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 ir 2439 W. 69 St., Chicago 29, Ill. — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. CA 5-1864
Siunčia siuntinius į Lietuvą ir kitus kraštus. Didelis pasirinkimas geriausių rūšių medžiagų ir kitų prekių žemomis kainomis.
Siuntiniai priimami NEPADIDINTU TARIFU iki 1965 m. birželio 23 dienos.
Vedėjai F. ir V. ŽUKAUSKAI

PASKUTINĖS ŽINIOS
Rašomosios mašinėlės su lietuviškais bei angliškais raidynais • Moteriški tautiniai rūbai • Bičkienės ir Liepos įdainuotos plėkštelės papigintom kainom • Įvairios medžiagos: kostiumams, paltais ir t. t. papigintom kainom • Siuntiniai papigintomis kainomis priimami į Lietuvą ir kitus kraštus iki birželio 24 dienos. Dėl visų informacijų kreipkitės į
J. KARVELIO PREKYBOS NAMAI
2715 WEST 71st STREET CHICAGO, ILLINOIS TEL.: 471-1424